



Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīnijas

Saturs

Akronīmu un terminu skaidrojums.....	2
Ievads	6
1. PPP process un normatīvā bāze	7
1.1. Publiskā un privātā partnerība	7
1.2. PPP risinājumi.....	9
1.3. PPP projekts soli pa solim.....	10
1.4. FEA un Līgumcena.....	11
1.5. Statistiskā uzskaitē	13
1.6. Privātā partnera atlase.....	13
1.7. Konkurence un valsts atbalsts.....	14
2. Projekta īstenošanas pamatojums	17
2.1. Vajadzību novērtējums	17
2.2. Projekta iespējamo īstenošanas veidu analīze	18
2.3. Projekta iespējamības novērtējums	19
3. Projekta īstenošanas alternatīvu izvērtējums.....	20
3.1. PPP risinājuma piemērotības analīze	20
3.2. Ieguldījumu pieejamības analīze	22
3.3. Finansējuma piesaistes novērtējums.....	23
3.4. Partnerības līguma statistiskās uzskaites novērtējums	24
3.5. Projekta risku analīze	26
4. Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins.....	30
4.1. Novērtēšanas pieejas apraksts.....	30
4.2. Finanšu modeļa izstrādes kārtība	31
4.3. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana	38
Pielikums A. Shematisks FEA izstrādes attēlojums.....	40
Pielikums B. Izmantoto informācijas avotu saraksts.....	41
Pielikums C. Finanšu modeļa pieņēmumu lapa	45
Pielikums D. Finanšu modeļa kopsavilkuma lapa	50
Pielikums E. Finanšu modeļa jutīguma analīzes lapa	51

Akronīmu un terminu skaidrojums

1.	ADJIL:	Aizsardzības un drošības jomas iepirkuma likums.
2.	Atbalsta likums:	Komercdarbības atbalsta kontroles likums.
3.	Bāzes modelis:	Tradicionālais publiskā iepirkuma modelis.
4.	CFLA:	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, kas ir PPP likumā noteiktā uzraudzības institūcija, kā arī pilda PPP kompetences centra funkciju. Ja uzraudzības institūcijas pienākumu izpilde nākotnē tiktu nodota kādai citai institūcijai, katra atsauce Vadlīniju tekstā uz CFLA būtu saprotama kā atsauce uz uzraudzības institūciju.
5.	CL:	Civillikums.
6.	Diskonta likme:	Procentu likme, kuru izmanto naudas plūsmas diskontēšanā, lai noteiktu nākotnes naudas plūsmas pašreizējo neto vērtību.
7.	DSCR:	Vidējā minimāla parāda apkalpošanas seguma attiecība (angļu val. - Debt service coverage ratio/ DSCR). Tas ir finanšu rādītājs, kas sniedz informāciju par aizņēmēja spēju segt saistību maksājumus konkrētajā periodā. To aprēķina, dalot naudas plūsmu, kas pieejama saistību maksājumiem, ar saistību maksājumu kopsummu pārskata periodā.
8.	EIIA:	Ekonomisko izmaksu un ieguvumu analīze.
9.	EK:	Eiropas Komisija.
10.	EKS 2010:	Eiropas Nacionālo un reģionālo kontu sistēma, kas minēta Regulas (ES) Nr. 549/2013 1. panta 1. punktā, ir starptautiski saderīgs uzskaites ietvars, kas paredzēts, lai sistemātiski un detalizēti aprakstītu kopējo ekonomiku (proti, reģionu, valsti vai valstu grupu), tās sastāvdaļas un attiecības ar citām kopējām ekonomikām.
11.	ES:	Eiropas Savienība.
12.	EPEC:	Eiropas PPP kompetenču centrs (angļu val. – European PPP Expertise Centre).
13.	Eurostat:	ES statistikas iestāde, kas minēta Regulas (EK) Nr. 223/2009 6.panta 1.punktā un kas izstrādā, sagatavo un izplata Eiropas statistiku saskaņā ar profesionālās neatkarības, taisnīguma, objektivitātes, ticamības, statistiskas konfidencialitātes un izmaksu lietderības principiem. Eurostat tostarp sniedz Ex ante vai Ex post atzinumus par Partnerības līguma atbilstību statistiskajai ārpus bilances uzskaitē.
14.	Ex ante:	Eurostat atzinums par Partnerības līguma atbilstību statistiskajai ārpus bilances uzskaitē, kas saņemts pirms Partnerības līguma noslēgšanas.
15.	Ex post:	Eurostat atzinums par Partnerības līguma atbilstību statistiskajai ārpus bilances uzskaitē, kas saņemts pēc Partnerības līguma noslēgšanas.
16.	IRR:	Iekšējā ienesīguma likme (angļu val. - Internal rate of return).
17.	FEA:	Finanšu un ekonomiskie aprēķini.
18.	Finansētājs:	Ekonomiska vienība, kas nodrošina visu vai daļu finansējuma, kas nepieciešams Partnerības līguma finansēšanai. Šāda ekonomiskā vienība var būt, piemēram, institucionāla kredītiestāde, jebkura cita kredītiestāde, jebkura veida fonds u.c.
19.	Finansēšanas līgums:	Līgums, kas tiek noslēgts, lai piesaistītu un nodrošinātu finansējumu Partnerības līguma izpildei.
20.	Finanšu modelis:	Excel datne, kas ir šo Vadlīniju sastāvdaļa.
21.	Finanšu noslēgums:	Datums, kurā tiek parakstīts Finansēšanas līgums. Atkarībā no PPP projekta struktūras un plānojuma, Finanšu noslēgums var notikt

		vienā datumā ar Partnerības līguma parakstīšanu vai pēc Partnerības līguma parakstīšanas datuma.
22.	FM:	Finanšu ministrija.
23.	IAV:	Ieguldījumam atbilstošā vērtība (angļu val. - value for money).
24.	IAV koridors:	Starpība starp zemāko un augstāko FEA ietvaros aprēķināto IAV.
25.	Iepirkuma procedūra:	Procedūra, kas tiek izmantota privātā partnera atlasei. Koncesijas gadījumā koncesionāra atlasei piemērojama PPP likumā noteiktā Koncesijas procedūra. Pārējo PPP risinājumu, kā arī deleģējuma gadījumā piemērojama iepirkuma procedūra atbilstoši PIL, SPSIL, ADJIL, izņemot šajos likumos noteiktos gadījumus, kuros iepirkuma procedūra nav jāpiemēro. Atsaucē uz Iepirkuma procedūru vienlaikus ietver atsauci uz Koncesijas procedūru.
26.	Informācijas apmaiņas līgums:	Līgums, kas tiek slēgts vienlaikus ar Partnerības līgumu un kas regulē informācijas apmaiņu starp publisko partneri un finansētāju par Partnerības līgumā un Finansēšanas līgumā noteikto privātā partnera saistību izpildi.
27.	Institucionālā PPP:	Viens no trim (minēti šī saraksta 51.punktā un Vadlīniju 1.2.nodaļā) PPP risinājumiem, kura ietvaros publiskais partneris un privātais partneris nodibina kopsabiedrību, kura slēdz Partnerības līgumu kā privātais partneris.
28.	Izšķērdēšanas novēršanas likums:	Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums.
29.	KcL:	Komerclikums.
30.	KnL:	Konkurences likums.
31.	Koncesija:	Viens no trim (minēti šī saraksta 51.punktā un Vadlīniju 1.2.nodaļā) PPP risinājumiem, kas tiek īstenots uz Koncesijas līguma pamata.
32.	Koncesijas līgums:	Partnerības līgums, uz kura pamata var tikt īstenots tikai viens no trim (minēti šī saraksta 31.punktā un Vadlīniju 1.2.nodaļā) PPP risinājumiem, proti, Koncesija.
33.	Koncesijas procedūra:	PPP likumā noteikta procedūra koncesionāra atlasei konkrētās Koncesijas vajadzībām.
34.	Konkurences neitralitātes princips:	Pieņēmums, ka gan publiskais partneris, gan privātais partneris savā saimnieciskajā darbībā saskaras ar vienādiem noteikumiem (piemēram, attiecībā uz cenām, nodokļiem) un publiskajam partnerim nerodas nekādas konkurences priekšrocības (publiskā partnera priekšrocības salīdzinājumā ar privāto partneri) tikai tā statusa dēļ.
35.	Līgumcenas koridors:	FEA ietvaros aprēķināts Partnerības līguma potenciālās līgumcenas koridors. Tas veidojas starp potenciālo zemāko un augstāko FEA aprēķināto potenciālo Partnerības līgumcenu.
36.	Līgumiskā PPP:	Viens no trim (minēti šī saraksta 51.punktā un Vadlīniju 1.2.nodaļā) PPP risinājumiem, kura ietvaros publiskais partneris un privātais partneris sadarbojas uz Partnerības līguma pamata.
37.	LLCR:	Aizdevumu termiņa seguma attiecība (angļu val. - Loan life coverage ratio/ LLCR). Tas ir finanšu rādītājs, ko izmanto, lai novērtētu aizņēmēja maksātspēju. To aprēķina, aizņēmuma atmaksai pieejamās naudas plūsmas pašreizējo neto vērtību atlikušajā aizņēmuma līguma termiņā dalot ar neatmaksāto aizņēmuma summu pārskata periodā.
38.	MK 107:	Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr. 107 "Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība".
39.	MK 1152:	Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumi Nr. 1152 "Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai".

40.	MMRA:	Būtisko periodisko uzturēšanas izmaksu rezerves konts (angļu val. – Major maintenance reserve account) - rezerves fonda konts, kas tiek izveidots uzturēšanas izmaksu uzkrājumam noteikto nākotnes periodu kopsummā apmērā.
41.	NPV:	Pašreizējā neto vērtība (angļu val. - Net present value).
42.	Partnerības līgums:	Publiskās un privātās partnerības līgums, uz kura pamata īstenojams kāds no trim PPP risinājumiem: Līgumiskā PPP, Koncesija vai Institucionālā PPP. Atsauce tekstā uz Partnerības līgumu sevī ietver arī atsauci uz Koncesijas līgumu.
43.	Partnerības līguma dzīves cikls:	Laika posms no Partnerības līguma noslēgšanas datuma līdz pilnīgai visu Partnerības līgumā noteikto visu līgumslēdzēju pušu saistību un pienākumu izpildei, bez izņēmuma ieskaitot arī visu Partnerības līgumā noteikto garantijas un apkalpošanas pienākumu izpildi, tostarp arī pēc Partnerības līguma darbības termiņa beigām, un no Partnerības līguma izrietošo vai ar to saistīto pretenziju un strīdu atrisināšanu sarunu vai tiesas ceļā, tostarp arī pēc Partnerības līguma darbības termiņa beigām.
44.	Pārvaldības likums:	Publiskās personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums.
45.	PIL:	Publisko iepirkumu likums.
46.	Pieejamības maksājums:	Publiskā partnera maksājums privātajam partnerim par būves vai pakalpojumu pieejamību Partnerības līguma pieejamības periodā.
47.	Pieejamības periods:	Periods, kura laikā PPP projekta ietvaros uzbūvētā vai rekonstruētā ēka un/vai ieviestie pakalpojumi ir pieejami lietošanai.
48.	PLCR:	Projekta termiņa seguma attiecība (angļu val. - Project life coverage ratio/ PLCR). Tas ir finanšu rādītājs, ko izmanto, lai novērtētu aizņēmēja maksāspēju. Tā ir naudas plūsmas pašreizējās neto vērtības atlikušajā Partnerības līguma dzīves ciklā attiecība pret nenokārtotajam parāda atlikumam pārskata periodā.
49.	PPP likums:	Publiskās un privātās partnerības likums.
50.	PPP modeļi:	Praksē plaši pielietoti modeļi, kas īstenojami kāda no PPP risinājumiem ietvaros atkarībā no konkrētā PPP projektā ietvertu būvdarbu un/vai pakalpojumu klāsta, kā arī atbildības un risku sadales starp publisko partneri un privāto partneri.
51.	PPP risinājumi:	Līgumiskā PPP, Koncesija un Institucionālā PPP kopīgi.
52.	PPP:	Publiskā un privātā partnerība.
53.	PPP projekts:	Projekts, kas paredzēts konkrētas sabiedrības vajadzības nodrošināšanai un ko ir paredzēts īstenot, izmantojot kādu no PPP risinājumiem un PPP modeļiem, kuriem tiek izstrādāts FEA.
54.	Prioritārais aizņemtais kapitāls:	Prioritārais aizņemtais kapitāls ir aizdevums ar augstāku prioritāti par citiem aizdevumiem vai vērtspapīriem, vērtējot pēc kreditora prasījumiem pret aizņēmēja aktīviem un peļņu.
55.	Risku bāze:	Ar projektu saistītās izmaksas un ieņēmumi, kurus ietekmē riska iestāšanās.
56.	Risku iestāšanās iespējamība:	Varbūtība, ar kādu novērtēta attiecīgā riska iestāšanās.
57.	Saistību dzēšanas periods pirms paredzamo naudas plūsmu perioda beigām:	Starpība starp Partnerības līguma termiņu un kredīta termiņu (angļu val. - Credit tail).
58.	Sociālā ietekme:	Ilgtermiņa sociālas pārmaiņas, kas tiks sasniegtas PPP projekta īstenošanas rezultātā.

59.	Subordinētais kapitāls:	Subordinētais kapitāls ir aizdevums ar zemāku prioritāti par citiem aizdevumiem vai vērtspapīriem, vērtējot pēc kreditora prasījumiem pret aizņēmēja aktīviem un peļņu. Aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā subordinētā kreditora prasījumi netiek apmierināti, pirms pilnībā ir apmierināti augstākas prioritātes kreditoru prasījumi.
60.	SWAP:	Procentu likmju mijmaiņas darījums (angļu val. – Interest rate swap).
61.	SPSIL:	Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums.
62.	VPIL:	Valsts pārvaldes iekārtas likums.

Ievads

Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu vadlīnijas (turpmāk - Vadlīnijas) ir izstrādātas ar mērķi vienādot PPP projektu īstenošanu (īpaši valsts pārvaldes iestāžu un pašvaldību) izpratni par PPP projektu strukturēšanu, plānošanu un īstenošanu kopumā, kā arī sniegt atbalstu finanšu un ekonomisko aprēķinu (turpmāk - FEA) praktiskā sagatavošanā.

Vadlīnijas veido divas savstarpēji saistītas datnes – Vadlīniju aprakstošā daļa (word datne) un Finanšu modelis (excel datne). Abas datnes ir lietojamas kopīgi. Tajās ietvertās ziņas un informācija ir vērtējamas un izmantojamas savstarpējā sasaistē. Vadlīnijas nav visaptverošas, tādēļ FEA aprakstošās un aprēķinu daļas detalizācijas pakāpe ir jākonkrētizē atbilstoši katram plānotajam PPP projektam (skatīt atrunu, kas ir iekļauta Finanšu modelī).



Vadlīniju aprakstošajā daļā katras apakšnodaļas sākumā vizuāli ir attēlota tās vieta kopējā nodaļas kontekstā.




Tai seko norāde ar būtiskākajiem dokumentiem, ko ieteicams izmantot papildus Vadlīniju aprakstošajai daļai, lai gūtu padziļinātu priekšstatu par katrā FEA izstrādes posmā izpildāmajām darbībām. Norādē ir izmantots saīsinātais un/ vai tulkotais dokumenta nosaukums, pilno dokumenta nosaukumu var atrast Pielikuma B. tabulā, kolonnā "Vadlīnijās izmantotais nosaukums" atrodot norādītajam nosaukumam atbilstošo pilno nosaukumu kolonnā "Dokumenta nosaukums".



Līdzīgi katras apakšnodaļas sākumā izcelts būtiskākais mērķis attiecīgā FEA izstrādes posma izpildei un sasniedzamais rezultāts.

Nodaļā minētās informācijas sasaiste ar citā Vadlīnijas nodaļā vai Finanšu modelī minēto informāciju ir vizuāli izcelta lapas labajā pusē aiz zaļās līnijas.

Savukārt Finanšu modelis ir sagatavots lietošanai, papildinot to ar detalizētām norādēm un skaidrojumiem par katrā Finanšu modeļa lapā veicamajām darbībām. Atkarībā no analizējamā PPP risinājuma un modeļa, kā arī no PPP projekta specifikas, FEA izstrādes gaitā Finanšu modelis var tikt papildināts ar jaunām papildus sadaļām, rīkojoties atbilstoši dotajām norādēm.

 Pamatpieņēmumi Vadlīniju aprakstošajā daļā ar vizuālām norādēm lapas iekšmalā ir sasaistīta ar tādām pašām vizuālām norādēm Finanšu modelī.

Vadlīnijām ir šādi pielikumi:

Pielikums A. Shematisks FEA izstrādes attēlojums: Pielikumā shematiski attēlotas darbības, kas jāveic publiskajam partnerim, lai izstrādātu FEA un iesniegto to saskaņošanai CFLA un FM. Process sākas ar darbībām, kas publiskajam partnerim jāveic vēl pirms tas nonāk pie lēmuma par PPP projekta realizāciju un ar to saistīto FEA izstrādāšanu. Atsevišķu darbību secība var tikt mainīta, kā arī tās var tikt veiktas paralēli, tomēr uz visiem norādītajiem jautājumiem publiskajam partnerim ir jāspēj sniegt atbildi, lai virzītos tālāk caur norādītajām darbībām.

Pielikums B. Izmantoto informācijas avotu saraksts: Vadlīniju izstrādē tika izmantoti normatīvie akti, informatīvie materiāli un cita informācija, kas bija aktuāla uz Vadlīniju sagatavošanas datumu, proti, 18.03.2019. Sagatavojot FEA, Vadlīniju lietotājiem ir jāņem vērā jebkuri grozījumi, kas veikti minētajos dokumentos vai minēto dokumentu atjaunotās versijas, kas stājas spēkā pēc norādītā Vadlīniju sagatavošanas datuma.

Pielikums C. Finanšu modeļa pieņēmumu lapa

Pielikums D. Finanšu modeļa kopsavilkuma lapa

Pielikums E. Finanšu modeļa jutīguma analīzes lapa

1. PPP process un normatīvā bāze

1.1. Publiskā un privātā partnerība



Publiskā un privātā partnerība¹ ir ilgtermiņa sadarbība starp publisko partneri un privāto partneri, kas vērsta uz sabiedrības vajadzību nodrošināšanu būvdarbu izpildē vai pakalpojumu sniegšanā². PPP tiek īstenota uz Partnerības līguma pamata. Vienu Partnerības līgumu var slēgt viens vai vairāki publiskie partneri un viens vai vairāki privātie partneri³.

Publiskais partneris var būt:

- valsts;
- pašvaldība vai cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona;
- privāto tiesību juridiska persona, kas (i) ir nodibināta vai darbojas, lai nodrošinātu sabiedrības vajadzības, kurām nav komerciāla vai rūpnieciska rakstura (tās ir vajadzības, kas tiek nodrošinātas citādi, nevis ar tirgū esošajām precēm un pakalpojumiem, un kuras tādu iemeslu dēļ, kas ir saistīti ar šīm sabiedrības vajadzībām, valsts izlemj nodrošināt pati vai pār kurām valsts vēlas paturēt izšķirošu ietekmi. Parasti šādas sabiedrības vajadzības ir identificējamās veselības, kultūras, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas, infrastruktūras izbūves un darbības nodrošināšanas, kā arī vairākās citās sabiedrības kopējām vajadzībām atbilstošās būvniecības un pakalpojumu jomās)⁴, vai (ii) atrodas valsts, atvasinātas publiskas personas vai šajā (c) punktā minētās privāto tiesību juridiskas personas padotībā vai izšķirošā ietekmē un kuras darbību vairāk par 50% finansē valsts, atvasināta publiskā persona vai šajā (c) punktā minētā privāto tiesību juridiskā persona;
- biedrība vai nodibinājums, kurā visi biedri vai dibinātāji ir (a), (b) vai (c) punktā minētās personas;
- sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs.⁵

Privātais partneris ir privāto tiesību juridiska persona, ar kuru publiskais partneris noslēdz Partnerības līgumu. Tostarp privātais partneris var būt mērksabiedrība, ko privātais partneris izveidojis konkrētā PPP projekta vajadzībām, vai kopsabiedrība, ko PPP projekta vajadzībām kopīgi izveido publiskais partneris un privātais partneris.⁶

Partnerības līgums ir rakstveidā slēdzams civiltiesisks līgums, kura darbības termiņš parasti pārsniedz piecus gadus⁷, bet nepārsniedz 30 gadus⁸. Gadījumā, ja tas ir nepieciešams PPP mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem, kas izriet no finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem (turpmāk – FEA),

¹ Publiskās un privātās partnerības atbilstošais juridiskais termins angļu valodā ir *public and private partnership*.

² PPP likums, 1.pants, 1.punkts.

³ PPP likums, 1.pants, 1.punkts.

⁴ PPP likums, 1.pants, 17.punkts. Sabiedrības vajadzības, kurām nav komerciāla vai rūpnieciska rakstura, ir vajadzības, kas nav saistītas ar tiešu preču un pakalpojumu pieejamību tirgū un kas ir svarīgas sabiedrības interešu nodrošināšanai. Papildus skatīt, piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2015.gada 14.maija sprieduma Nr. SKA-0018-15 4.6.punktu; Eiropas Savienības Tiesas (aktuālais nosaukums) 2003.gada 22.maija spriedums lietā C-18/01 Korhonen un citi pret Varkauden Taitotalo Oy, 47.-51., 57.-58.paragrāfs.

⁵ PPP likums, 1.pants, 15.un 16.punkts; VPIL, 1.pants, 1.un 2.punkts, 4.pants.

⁶ PPP likums, 1.pants, 21.punkts.

⁷ PPP likums, 60.pants, 5.daļa. Koncesijas līguma darbības termiņš var būt īsāks par pieciem gadiem, ja privātajam partnerim paredzētā kompensācija neizslēdz būves un pakalpojumu ekspluatācijas riskus.

⁸ PPP likums, 1.pants, 4.punkts, 60.pants, 1.daļa. PPP likuma 62.pantā ir noteikts PPP līguma obligātais minimālais saturs.

Partnerības līguma darbības termiņš var pārsniegt 30 gadus⁹ (piemēram, dzelzceļa vai metro infrastruktūras izbūves un darbības nodrošināšanas projekti, kam nepieciešams īpaši liels investīciju apjoms).

Nolūkā sasniegt PPP mērķi un plānoto rezultātu publiskais partneris un privātais partneris apvieno un izmanto tiem pieejamos resursus, piemēram, īpašumu, finanšu līdzekļus, zināšanas, pieredzi. Partnerības līgumā atbildība un riski tiek dalīti starp publisko partneri un privāto partneri.¹⁰

Partnerības līgums parasti kā līdzvērtīgas un neatņemamas komponentes apvieno vairāku darbu izpildi vai pakalpojumu sniegšanu, kas tradicionāli tiek pildīti vai sniegti uz atsevišķu, patstāvīgu līgumu pamata. Partnerības līguma īpašo dabu, atšķirīgos pamatprincipus un izpildi raksturo nepieciešamība pēc padziļinātas izpratnes un pieredzes PPP plānošanā, organizēšanā, vadībā, finansējuma piesaistē, atbildības un risku sadalījumā. Uz Partnerības līguma pamata ierasti savstarpēji nodalītie darbi un pakalpojumi ir izpildāmi saskaņoti, kas arī iezīmē pamata ietvaru atbildības un risku sadalījumam starp publisko partneri un privāto partneri.

Informācijas apmaiņas līgums ir jāslēdz papildus Partnerības līgumam tajos gadījumos, kad PPP īstenošanai ir piesaistīts finansētājs. Informācijas apmaiņas līgumā tiek regulēta kārtība, kādā publiskais partneris un finansētājs apmainās ar informāciju par to, kā privātais partneris izpilda Partnerības līgumu un finansēšanas līgumu. Tajā parasti tiek noteikta kārtība, kādā finansētājs ir tiesīgs izmantot iejaukšanās tiesības gadījumā, ja publiskais partneris pieņem lēmumu izbeigt vai vienpusēji atkāpties no Partnerības līguma.

Latvijā PPP primāri regulē PPP likums. Tā mērķi ir publiskā un privātā sektora sadarbība, efektīvi izmantojot abu sektoru resursus sabiedrības vajadzību apmierināšanai; Koncesijas procedūras atklātības nodrošināšana, privāto partneru brīva konkurence, kā arī vienlīdzīga un taisnīga attieksme pret tiem. Līdztekus PPP likuma mērķis ir Partnerības līguma izpildes pārredzamība un tajā noteikto saistību izpildes sekmēšana līdz pat Partnerības līguma darbības termiņa beigām, veicinot Partnerības līgumā paredzēto būvdarbu un/vai pakalpojumu nepārtrauktību.

PPP regulē sekojoši **nozīmīgākie normatīvie akti** (uzskaitījums nav izsmeļošs):

- (a) Valsts pārvaldes iekārtas likums;
- (b) Civillikums;
- (c) Komerclikums ;
- (d) Publiskās un privātās partnerības likums;
- (e) Konkurences likums;
- (f) Komercdarbības atbalsta kontroles likums;
- (g) Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums;
- (h) Publiskās personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums;
- (i) Publisko iepirkumu likums;
- (j) Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums;
- (k) Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likums;
- (l) Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr. 107 "Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība";
- (m) Ministru kabineta 2017.gada 20.jūnija noteikumi Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība";
- (n) Ministru kabineta 2017.gada 28.februāra noteikumi Nr. 105 "Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām";
- (o) Ministru kabineta 2011.gada 6.decembra noteikumi Nr. 937 "Noteikumi par līgumcenu robežām iepirkumiem aizsardzības un drošības jomā";
- (p) Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumi Nr. 1152 "Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai";

⁹ PPP likums, 60.pants, 3.daļa.

¹⁰ PPP likums, 1.pants, 1.punkts.

- (q) Ministru kabineta 2009.gada 20.oktobra noteikumi Nr. 1216 "Noteikumi par uzraudzības institūcijas darbību un publiskā partnera vai tā pārstāvja līguma izpildes pārskata sniegšanu";
- (r) Ministru kabineta 2009.gada 13.oktobra noteikumi Nr. 1184 "Publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrācijas un uzskaites kārtība".

1.2. PPP risinājumi



PPP var tikt īstenota, izmantojot kādu no sekojošiem trim **PPP risinājumiem**:

- (a) **Līgumiskā publiskā – privātā partnerība** (turpmāk – Līgumiskā PPP). Viens no plašāk izplatītajiem PPP risinājumiem ir Līgumiskā PPP. Tās ietvaros publiskais partneris un privātais partneris sadarbojas, slēdzot un izpildot Partnerības līgumu. Līgumiskās PPP priekšmets var būt būvdarbu izpilde un/vai pakalpojumu sniegšana, izmantojot kādu no PPP risinājumiem un šajā lapā turpmāk (a) - (k) punktā norādītos PPP modeļus.
- (b) **Koncesija**. PPP risinājums, kas tiek īstenots uz Koncesijas līguma pamata. Saskaņā ar to, privātais partneris izpilda būvdarbus (var ietvert arī projektēšanas darbus), izveido būvi vai sniedz pakalpojumus atbilstoši publiskā partnera prasībām, uzņemas ar būves vai pakalpojumu ekspluatāciju saistītos riskus un kā atlīdzību iegūst tiesības ekspluatēt būvi vai pakalpojumus ar vai bez papildus samaksas no publiskā partnera. Koncesijas gadījumā privātais partneris (koncesionārs) uzņemas risku izbūvēt un ekspluatēt būvi vai nodrošināt pakalpojumu sabiedrībai, saņemot atlīdzību no attiecīgās ēkas lietotājiem vai pakalpojuma izmantotājiem (piemēram, sabiedriskas lietošanas publiska ēka (daudzfunkcionāls centrs, koncertzāle, muzejs u.tml).
- (c) **Institucionālā publiskā – privātā partnerība** (turpmāk – Institucionālā PPP). Institucionālās PPP ietvaros publiskais partneris un privātais partneris sadarbojas, izveidojot kopsabiedrību, kas kā privātais partneris slēdz Partnerības līgumu. Pirms izmantot Institucionālo PPP, ir jāizvērtē publiskā partnera tiesības iesaistīties plānotajā komercdarbībā¹¹ (skatīt 1.7.nodaļu).

Praksē jau ir izveidoti virkne **PPP modeļu**¹², ko, attiecīgi strukturējot un plānojot PPP, ir iespējams īstenot katra PPP risinājuma ietvaros (uzskaitījums nav izsmeļošs):

- (a) **FO**: Tikai Finansē (angļu val. – Finance Only);
- (b) **DBM**: Projektē, Būvē, Uzturi (angļu val. – Design, Build, Maintain);
- (c) **DBO**: Projektē, Būvē, Apsaimnieko (angļu val. – Design, Build, Operate);
- (d) **BBO**: Pērc, Būvē, Apsaimnieko (angļu val. – Buy, Build, Operate);
- (e) **BOT**: Būvē, Apsaimnieko, Nodod (angļu val. – Build, Operate, Transfer);
- (f) **LDO**: Nomā, Attīsti, Apsaimnieko (angļu val. – Lease, Develop, Operate);
- (g) **BLOT**: Būvē, Nomā, Apsaimnieko, Nodod (angļu val. – Build, Lease, Operate, Transfer);
- (h) **DBFM**: Projektē, Būvē, Finansē, Uzturi (angļu val. – Design, Build, Finance, Maintain);
- (i) **DBFO**: Projektē, Būvē, Finansē, Apsaimnieko (angļu val. – Design, Build, Finance, Operate);
- (j) **CBFO**: Konservē, Būvē, Finansē, Apsaimnieko (angļu val. – Conserve, Build, Finance, Operate);
- (k) **DBFOOT**: Projektē, Būvē, Finansē, Turi īpašumā, Apsaimnieko, Nodod (angļu val. – Design, Build, Finance, Own, Operate, Transfer).

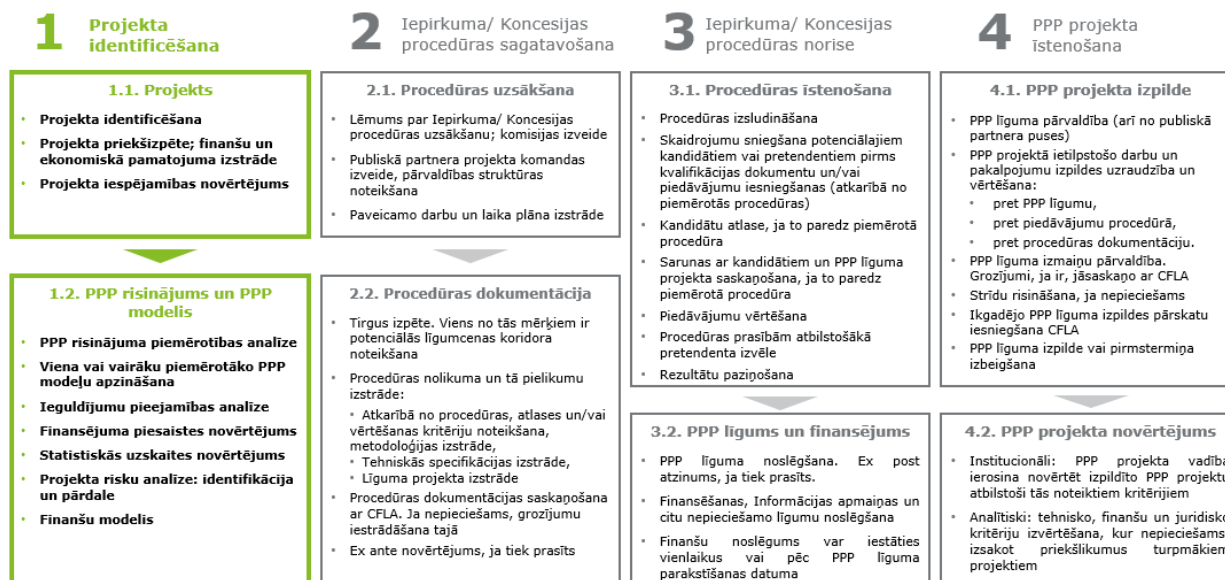
¹¹ VPIL, XI nodaļa.

¹² Handbook on Public Private Partnership (PPP) in Built Heritage Revitalization Projects. Version 1, 05/2017. Interreg Central Europe, 41.-48.lpp. Pieejama: <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/O.T1.1-Handbook-new.pdf>

1.3. PPP projekts soli pa solim



PPP projekta dzīves cikls sastāv no četrām fāzēm, katru no kurām veido divi secīgi posmi. Vadlīnijas aptver PPP projekta dzīves cikla pirmās fāzes "Projekta identificēšana" abus posmus – "Projekts" un "PPP risinājums un PPP modelis".



1. Ilustrācija: Publiskās un privātās partnerības finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādes vadlīniju loma PPP projekta dzīves ciklā.

Atkarībā no plānotā PPP projekta sarežģītības pakāpes, laika periods, kas var būt nepieciešams konkrēta PPP projekta uzsākšanai un īstenošanai līdz Partnerības līguma noslēgšanai, var ilgt vidēji no diviem līdz pieciem gadiem. Tādēļ publiskajam partnerim ir jāplāno optimāli laika, finanšu, administratīvie un cilvēku resursi šādu PPP procesa galveno soļu izpildei¹³:

- Vajadzība:** publiskais partneris identificē nodrošināmu ilgtermiņa sabiedrības vajadzību.
- Risinājums:** publiskais partneris sākotnēji apzina vairākus iespējamus risinājumus konkrētās sabiedrības vajadzības nodrošināšanai. Ja PPP tiek atzīts par vienu no tiem, publiskajam partnerim ir jāizstrādā FEA.
- FEA:** publiskais partneris pieņem lēmumu izstrādāt FEA un paziņo par to CFLA. FEA izstrādes ietvaros ir jāizvērtē iespējamie alternatīvie risinājumi, jāapzina tirgus, potenciālā privātā sektora un finansētāju interese iesaistīties plānotā PPP projekta izpildē un finansēšanā. Ja plānotais PPP projekts ietver jaunbūves būvdarbus, FEA ietvaros ir jāidentificē piemērotākā vieta būves izvietojumam. Gadījumā, ja ir paredzēta būves rekonstrukcija, renovācija vai nojaukšana, ir jāidentificē, kam pieder īpašuma un lietojuma tiesības uz to. Izstrādājot PPP projekta laika plānu, ir jāparedz laika īpašuma tiesību vai lietošanas tiesību iegūšanai vai pārņemšanai uz būvi un/vai zemi. Līdztekus ir jāizvērtē potenciālās atbildības, risku un ieguvumu sadalījums starp publisko partneri un privāto partneri, pievēršot uzmanību plānotā PPP projekta statistiskajai uzskaitē vispārējās valdības sektora aktīvu bilancē vai ārpus tās (skatīt 1.5.nodaļu).

¹³ PPP likums. Grafisks PPP projekta cikla attēlojums pieejams CFLA tīmekļa vietnē: <https://www.cfla.gov.lv/lv/citas-programmas/publiska-un-privata-partneriba/ppp-projekta-cikls>

Izskatot plānotā projekta realizēšanas alternatīvos variantus, FEA izstrādes gaitā ir jāizvērtē arī konkurences un valsts atbalsta tiesību aspekti (skatīt 1.7.nodaļu).

Pēc FEA izstrādes pabeigšanas, FEA ir jāsaskaņo ar CFLA, FM un atbildīgo ministriju, izņemot, ja atbildīgā ministrija pati ir publiskais partneris plānotajā PPP projektā.

- (d) **Partnerības procedūra:** publiskais partneris pieņem lēmumu īstenot PPP projektu un izvēlas piemērotāko risinājumu privātā partnera atlasei (skatīt 1.6.nodaļu). Publiskais partneris pieņem lēmumu uzsākt iepirkuma procedūru vai Koncesijas procedūru, izveidojot iepirkuma vai Koncesijas komisiju. Vēršam uzmanību, ka par PPP projekta uzsākšanas brīdi ir uzskatāms Partnerības līguma noslēgšanas datums.
- (e) **Partnerības dokumentācija:** publiskais partneris izstrādā Partnerības līguma projektu un partnerības iepirkuma dokumentāciju.
Ja pie FEA apstiprināšanas MK ir pieņēmis lēmumu, ka no statistiskās uzskaites viedokļa PPP projekts īstenojams kā ārpus vispārējās valdības sektora aktīvu bilances projekts un pirms Partnerības līguma parakstīšanas ir nepieciešams saņemt attiecīgu Eurostat atzinumu, Partnerības līguma projekts ar Centrālās statistikas pārvaldes starpniecību ir jānosūta Eurostat Ex ante atzinuma saņemšanai.
- (f) **Privātā partnera atlase:** publiskais partneris īsteno iepirkumu privātā partnera atlasei (skatīt 1.6.nodaļu). Koncesijas gadījumā izmantojama PPP likumā noteiktā Koncesijas procedūra.
- (g) **Partnerības līgums:** Partnerības līguma noslēgšanas datums ir uzskatāms par PPP projekta uzsākšanas brīdi. Līdz ar Partnerības līguma noslēgšanu tiek noslēgti arī citi nepieciešamie līgumi, tostarp, finansējuma līgums, informācijas apmaiņas līgums un citi līgumi, kas nepieciešami atkarībā no plānotā PPP projekta mērķa un sasniedzamajiem rezultātiem.
- (h) **PPP projekta īstenošana:** publiskais partneris un privātais partneris īsteno PPP projektu vai Koncesiju. Publiskais partneris sniedz regulāras (reizi gadā pēc Partnerības līguma noslēgšanas) atskaites CFLA par PPP projekta vai Koncesijas īstenošanu. Gadījumā, ja Partnerības līguma darbības laikā tajā ir nepieciešams izdarīt grozījumus, publiskajam partnerim tie ir jāapstiprina CFLA. Koncesijas līgumi un tajos paredzētais risku sadalījums tiek kontrolēts detalizētāk¹⁴.
- (i) **PPP projekta pabeigšana:** pēc PPP projekta pabeigšanas publiskais partneris apkopo un izvērtē tā rezultātus. Tā kā PPP projekta noslēgums parasti nesakrīt ar kalendārā gada noslēgumu, publiskajam partnerim ir jāiesniedz CFLA regulārā atskaite par PPP līguma izpildes gaitu par PPP projekta īstenošanas pēdējo nepilno gadu.

1.4. FEA un Līgumcena



FEA izstrādei ir sekojoši būtiskākie uzdevumi¹⁵:

- (a) konstatēt, vai plānotais projekts īstenojams kā PPP;
- (b) ja PPP projekts ietver būvniecību, savlaicīgi izvēlēties piemērotāko būves atrašanās vietu. Ņemot vērā vietas izvēli, FEA ir jāiestrādā piemērotākais risinājums zemes iegūšanai (piemēram, iegāde, atsavināšana sabiedrības vajadzībām vai noma), saprātīgs laika plāns zemes iegūšanai un ar to saistīto formalitāšu kārtīšanai;
- (c) apzināt tirgu, lai noskaidrotu privāto partneru un finansētāju potenciālo interesi iesaistīties plānotajā PPP projektā vai finansēt to;
- (d) aprēķināt Partnerības līguma potenciālās Līgumcenas koridoru, kas visticamāk sagaidāms privātā partnera atlases laikā. PPP projekts strukturējams un plānojams tādējādi, lai potenciāli sagaidāmā

¹⁴ PPP likums, 9.panta otrā daļa

¹⁵ PPP likums, 14.pants; EPEC vadlīnijas.

līgumcena būtu pēc iespējas zemāka risku, atbildības un ieguvumu sadalījuma ietvarā, kādu nosaka PPP projektam plānotā statistiskā uzskaitē;

- (e) pārliecināties par publiskā partnera finanšu resursu racionālu un efektīvu izmantošanu, ja plānotais projekts tiek īstenots kā PPP;
- (f) noteikt samērīgāko PPP projekta termiņu, kas spēj nodrošināt PPP projektā ieguldīto investīciju atgūšanu saprātīgā laika periodā;
- (g) identificēt plānotajam PPP projektam piemērotāko PPP risinājumu un modeli;
- (h) paredzēt galvenos apsvērumus un kritērijus, kam ir ietekme uz piemērotākās procedūras izvēli privātā partnera atlasei (piemēram, ja publiskais partneris spēj izstrādāt tehnisko specifikāciju, piedāvājumu vērtēšanas kritērijus, visticamāk, ir iespējams izmantot atklātu konkursu. Ja publiskais partneris var izstrādāt piedāvājumu vērtēšanas kritērijus un tehnisko specifikāciju, taču iepirkuma priekšmets ir pietiekami komplicēts, visticamāk, ir pamatoti apsvērt konkursa procedūras ar sarunām izvēli. Savukārt, ja publiskais partneris nevar izstrādāt piedāvājumu vērtēšanas kritērijus un tehnisko specifikāciju, visticamāk, būs piemēroti izmantot konkursa dialogu);
- (i) izstrādāt plānoto atbildības, risku un ieguvumu sadalījumu starp publisko partneri un privāto partneri kopsakarā ar plānotā Partnerības līguma iespējamo statistisko uzskaiti (skatīt 1.5.nodaļu);
- (j) strukturēt potenciālo PPP projektu tādējādi, lai (i) privātā partnera atlases laikā tiktu nodrošināta pēc iespējas lielāka interesentu konkurence (pietiekama konkurences līmeņa nodrošināšana Iepirkuma procedūras laikā), (ii) PPP projekta īstenošanas gaitā tiktu radīta pēc iespējas mazāka negatīvā ietekme uz konkurenci (PPP projekta strukturēšana un darbības termiņa noteikšana tādējādi, ka PPP projekta dzīves cikla laikā neizzūd saprātīga konkurence konkrētajā tirgū), un (iii) savlaicīgi tiktu identificēti un atzīti valsts atbalsta elementi PPP projektā, ja tādi ir, nepieciešamības gadījumā paredzot pietiekamu laiku to saskaņošanai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- (k) izvērtēt publiskā partnera tiesības iesaistīties komercdarbībā PPP projekta ietvaros, ja plānots izmantot Institucionālo PPP.

FEA izstrādes shematisks attēlojums ietverts Vadlīniju pielikumā A.

FEA ietvaros tiek aprēķināts Partnerības līguma potenciālās **Līgumcenas koridors**. Turpmāk izklāstītie, ar konkurences aspektu visvairāk saistītie apsvērumi attaisno Līgumcenas koridora noteikšanu FEA ietvaros:

- (a) PPP projekts tiek īstenots sabiedrības intereses nodrošināšanai, balstoties uz Partnerības līgumu, kuru raksturo ilgtermiņa sadarbība starp publisko partneri un privāto partneri (skatīt 1.1.nodaļu);
- (b) viens no PPP tiesiskā regulējuma pamatmērķiem ir privāto partneru brīva konkurence, kā arī vienlīdzīga un taisnīga attieksme pret tiem¹⁶;
- (c) viens no iepirkumu tiesiskā regulējuma pamatmērķiem ir brīvas konkurences nodrošināšana starp potenciālajiem piegādātājiem, nodrošinot vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem¹⁷;
- (d) viens no konkurences tiesiskā regulējuma pamatmērķiem ir aizsargāt, saglabāt un attīstīt brīvu, godīgu un vienlīdzīgu konkurenci¹⁸. Iepirkuma tiesiskais regulējums ir viens no instrumentiem, kas izmantojams nolūkā dot papildus pienesumu konkurences tiesiskā regulējuma pamatmērķu sasniegšanā un īstenošanā;
- (e) laika periods no PPP projekta identificēšanas līdz Partnerības līguma noslēgšanai vidēji var ilgt divus līdz piecus gadus. Šajā laikā objektīvi var notikt izmaiņas FEA aprēķinus pamatojošajos pieņēmumos un tirgus datos. Lai izturētos samērīgi pret nodrošināmo sabiedrības interesi un publiskā partnera iespēju to izpildīt PPP projekta īstenošanai nepieciešamajā laika periodā, FEA ietvaros ir aprēķināms Partnerības līguma paredzamās Līgumcenas koridors;
- (f) viens no brīvu konkurenci raksturojošiem rādītājiem iepirkumos ir potenciālo piegādātāju iespēja savstarpēji konkurēt ar cenu, piedāvājot tehniskajām specifikācijām atbilstošu precī vai pakalpojumus;
- (g) konkurences tiesībās ar konkurenci tiek saprasta pastāvoša vai potenciāla ekonomiska (saimnieciska) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū;

¹⁶ PPP likums, 2.pants, 1.daļa

¹⁷ PIL, 2.pants; SPSIL, 2.pants; ADJIL, 2.pants

¹⁸ KnL, 2.pants.

- (h) lai potenciālo privāto partneru konkurence būtu jēgpilna, vienlaikus sasniedzot gan PPP un iepirkuma, gan arī konkurences tiesiskā regulējuma pamatmērķus, PPP projekta ietvaros ir pamatoti izveidot Partnerības līguma potenciālās Līgumcenas koridoru. Tas dod pamatu potenciālo privāto partneru konkurencei, atbilstoši PPP projekta tehniskajām specifikācijām un prasībām piedāvājot risinājumu par konkurētspējīgu cenu;
- (i) Partnerības līguma potenciālās Līgumcenas koridors līdztekus padarītu FEA par ilgākā laika periodā praktiski pielietojamu dokumentu, neizraisot nepieciešamību to periodiski aktualizēt PPP projekta strukturēšanas un izstrādes gaitā.

1.5. Statistiskā uzskaitē



FEA ir jāiesniedz CFLA un FM. CFLA sniedz atzinumu par FEA iekļautajiem pieņēmumiem un risku sadali starp publisko partneri un privāto partneri. Savukārt FM sniedz atzinumu par FEA minēto nosacījumu paredzamo ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu.¹⁹ Citiem vārdiem, FM izvērtē FEA un sniedz atzinumu par Partnerības līguma provizorisko ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci un parādu, balstoties uz novērtēto statistisko uzskaiti.

Ja FM atzīst, ka plānotais Partnerības līgums neradīs nevēlamu ietekmi, var tikt pieņemts lēmums uzsākt plānotā PPP projekta īstenošanu. Partnerības līgums attiecīgi plānojams un strukturējams atbilstoši Ministru kabineta vai citas PPP likumā noteiktās lēmējinstīcijas lēmumam kā bilances vai ārpus bilances uzskaitē esošs Partnerības līgums.

Savukārt gadījumā, ja FM atzīst, ka plānotais Partnerības līgums radīs nevēlamu ietekmi uz valsts budžeta ilgtermiņa saistību apjomu un vispārējās valdības sektora budžeta bilanci un parādu, tad lēmumu par PPP projekta īstenošanu ir tiesīgs pieņemt Ministru kabinets (neatkarīgi no tā, vai publiskais partneris plānotajā PPP projektā ir valsts, pašvaldība vai kāda cita persona (skatīt 1.1.nodaļu)).²⁰ Šajā gadījumā Ministru kabineta lēmumā iekļaujama norāde par Partnerības līguma plānošanu un strukturēšanu kā bilances vai ārpus bilances uzskaitē ietilpstošu Partnerības līgumu.

Ministru kabineta vai citas PPP likumā noteiktās lēmējinstīcijas lēmumā par statistiskās uzskaites prasības noteikšanu Partnerības līgumam var tikt norādīts, ka publiskajam partnerim ir pienākums saņemt Centrālās statistikas pārvaldes vai Eurostat atzinumu par Partnerības līguma atbilstību statistiskajai ārpus bilances uzskaitē. Šāds atzinums var tikt saņemts pirms Partnerības līguma noslēgšanas (Ex ante atzinums) vai pēc tā noslēgšanas (Ex post atzinums).

1.6. Privātā partnera atlase



Lai atlasītu privāto partneri konkrēta PPP projekta īstenošanai, publiskajam partnerim ir jāizvēlas PPP

¹⁹ PPP likums, 15.pants

²⁰ PPP likums, 16.pants

projekta mērķim un sasniedzamajam rezultātam, apzinātajam tirgum un potenciālajam interesentu lokam atbilstošākais līdzeklis privātā partnera atlasei.

Atkarībā no tā, kas ir publiskais partneris, Partnerības līguma iepirkumam ir jāpiemēro PIL, SPSIL vai ADJIL²¹. Minētajos likumos paredzētās iepirkuma procedūras privātā partnera atlasei nav jāpiemēro tikai šajos likumos noteiktajos gadījumos. Koncesijas gadījumā ir jāpiemēro PPP likumā noteiktā Koncesijas procedūra.

PPP ir atzīta par piemērotāko risinājumu pārvaldes uzdevuma deleģēšanai²². Arī valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas gadījumā Partnerības līgums ir slēdzams PPP likumā noteiktajā kārtībā²³, papildinot Partnerības līgumu ar minimālo obligāto deleģēšanas līguma saturu²⁴. Secīgi, arī deleģēšanas gadījumā privātā partnera atlasei ir jāizmanto kāda no iepirkumu procedūrām vai PPP likumā noteiktā Koncesijas procedūra, izņemot, ja iepirkumus regulējošie normatīvie akti vai PPP likums noteic citādi.

1.7. Konkurence un valsts atbalsts



Konkurence. Lai nodrošinātu pienācīgu un samērīgu sasaisti starp PPP un konkurences tiesisko regulējumu, konkurences aspekti PPP ietvaros ir vērtējami plašāk par potenciālo privāto partneru konkurenci, lai iegūtu tiesības īstenot konkrētu PPP projektu.

Proti, nosakot PPP projekta mērķi un sasniedzamo rezultātus, FEA ietvaros apzinot tirgu un potenciālo privāto partneru ieinteresētību, publiskajam partnerim ir jāstrukturē PPP projekts tādējādi, ka brīva, godīga un vienlīdzīga konkurence (pie nosacījuma, ka konkrētajā tirgū tāda pastāv) tiek aizsargāta, saglabāta un attīstīta. PPP lietošana pati par sevi automātiski nenozīmē konkurences kropļošanu, ierobežošanu vai izslēgšanu. Tomēr, izvēloties konkrētajam tirgum, tirgus dalībnieku skaitam, tirgus attīstības un funkcionēšanas iespējām PPP projekta dzīves cikla laikā neatbilstošu PPP risinājumu, pastāv risks nepamatoti kropļot, ierobežot vai izslēgt konkurenci.

Plānojot un strukturējot PPP projektu, ir jāņem vērā, ka Konkurences padomei ir noteikta kompetence izvērtēt tiesību aktu projektus un citus dokumentus, un sniegt atzinumus par tiem, ja tajos ietverti tādi tirgus mehānismi, kas tieši vai netieši var ierobežot konkurenci²⁵. Konkurences padome ir tiesīga īstenot šo kompetenci jebkurā brīdī PPP projekta strukturēšanas un izstrādes gaitā.

Tādēļ, īstenojot PPP projektu, publiskajam partnerim tostarp ir jāvērtē slogs, ko konkrēts PPP projekts varētu potenciāli radīt konkurences apstākļiem. Efektīvas konkurences zaudēšana konkrētajā tirgū PPP projekta dzīves ciklā būtu vērtējama kā patstāvīgs un pietiekams iemesls izskatīt citu PPP risinājumu, PPP modeli vai ar PPP nesaistītu risinājumu konkrētā projekta īstenošanai.

Publiskā partnera tiesības iesaistīties komercdarbībā. Apsverot iespēju izmantot Institucionālo PPP, publiskajam partnerim FEA ietvaros ir rūpīgi jāizvērtē sava iespēja iesaistīties komercdarbībā. Šāda iesaiste ir pieļaujama vienā no turpmāk minētajiem gadījumiem²⁶:

²¹ PPP likums; PIL

²² VPIL, 45.pants, 4.daļa

²³ VPIL, 45.¹ pants, 1.daļa

²⁴ VPIL, 45.¹ pants, 2.daļa un 46.pants

²⁵ KnL, 7.pants, 2.daļa. Konkurences padomes 2017.gada 14.februāra vēstule Nr. 1-11/189 Rīgas domei "Par Rīgas domes plānoto publiskās un privātās partnerības līgumu atkritumu apsaimniekošanas jomā", pieejama: HYPERLINK "https://www.kp.gov.lv/oldfiles/38/citi%2F2017_14_02_pppatkr.pdf" https://www.kp.gov.lv/oldfiles/38/citi%2F2017_14_02_pppatkr.pdf

²⁶ VPIL, 88.pants, 1.daļa

- (a) iesaiste komercdarbībā ir nepieciešama, lai novērstu tirgus nepilnību apstākļos, kur tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības intereses; vai
- (b) tiks radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai; vai
- (c) tiks pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Izvērtējot savu potenciālo iesaisti komercdarbībā, publiskajam partnerim FEA ietvaros ir jāpamato, ka citādā veidā nebūs iespējams efektīvi sasniegt PPP projekta mērķi. Publiskajam partnerim ir jākonsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ir jāievēro komercdarbības atbalsta kontroles tiesiskais regulējums.²⁷

Valsts atbalsts. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas attīstīto tiesu praksi, lai pamatotu valsts atbalsta esamību, jāpierāda, ka:

- (a) līdzekļus piešķir valsts vai tie tiek piešķirti no valsts līdzekļiem, un
- (b) atbalsts rada priekšrocības atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, un
- (c) atbalsts kropļo vai draud kropļot konkurenci kopējā tirgū, un
- (d) atbalsts ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm (turklāt jāievēro, ka valsts atbalsts ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm gan tajos gadījumos, kad atbalstu saņemtajā nozarē notiek tirdzniecība starp dalībvalstīm, gan arī tajos gadījumos, kad atbalstu saņemtajā nozarē nenotiek tirdzniecība starp dalībvalstīm, ja attiecīgajā tirgū nav ražošanas pārpalikuma²⁸).²⁹

Atbalsta likums izstrādāts, nodrošinot nepieciešamo sasaisti starp Eiropas Savienības un nacionālo tiesisko regulējumu valsts atbalsta jomā. Detalizētāk izskaidrojot Eiropas Savienības tiesisko regulējumu, taču to nesašaurinot un saglabājot šajā jautājumā Eiropas Savienības tiesiskā regulējuma prioritāti pār nacionālo tiesisko regulējumu, Atbalsta likums noteic šādas komercdarbības atbalsta pazīmes, kam jāizpildās vienlaicīgi:

- (a) finansiālo palīdzību tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības, Eiropas Savienības vai citiem publiskiem līdzekļiem, un valsts institūcijām ir kontrolējoša ietekme pār finanšu līdzekļiem; un
- (b) komercsabiedrība veic saimniecisko darbību un attiecībā uz saimniecisko darbību iegūst ekonomiskas priekšrocības, kādas tā nevarētu iegūt, ja komercdarbības atbalsts netiktu sniegts; un
- (c) finansiālā palīdzība neattiecas uz visām komercsabiedrībām vienādi, bet ir paredzēta komercsabiedrībām atkarībā no to lieluma, darbības veida vai atrašanās vietas, kā arī citiem diferencējošiem kritērijiem vai arī ir paredzēta tikai konkrētai komercsabiedrībai; un
- (d) finansiālā palīdzība ietekmē tirdzniecību un izkropļo konkurenci Eiropas Savienības iekšējā tirgū.³⁰

Atkarībā no plānotā PPP projekta, tā mērķa un sasniedzamā rezultāta, pastāv iespēja, ka PPP projekta strukturēšanas gaitā tiek identificētas kādas komercdarbības atbalstu (citiem vārdiem, valsts atbalstu) raksturojošas pazīmes. Ja tās nav iespējams izslēgt no PPP projekta, publiskajam partnerim FEA aprēķinā un PPP projekta laika plānā ir jāiekļauj šī valsts atbalsta saskaņošana normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā³¹. Turklāt gadījumā, ja PPP projekta īstenošanas gaitā rodas

²⁷ VPIL, 88.pants, 2.daļa

²⁸ Eiropas Savienības Tiesas (aktuālais nosaukums) 1986.gada 10.jūlija spriedums lietā Nr. 234/84 Beļģijas Karaliste pret Eiropas Komisiju

²⁹ Eiropas Savienības Tiesas (aktuālais nosaukums) 2003.gada 8.maija spriedums apvienotajās lietās C-328/99 un C-399/00 Itālija un SIM 2 Multimedia pret Eiropas Komisiju.

³⁰ Atbalsta likums, 5.pants

³¹ PPP likums, 4.pants, 14.daļa; Atbalsta likums, 5.un 6.pants

nepieciešamība izdarīt grozījumus Partnerības līgumā, ir būtiski padziļināti izvērtēt katrus no tiem, lai izvairītos no esošā valsts atbalsta intensitātes palielināšanas vai jauna valsts atbalsta ieviešanas.

PPP projektu savietojamība ar valsts atbalsta tiesisko regulējumu var tikt pārbaudīta jebkurā Partnerības līguma darbības laikā. Nelikumīga valsts atbalsta atgūšana var tikt pieprasīta arī PPP gadījumā³². Jāievēro, ka nelikumīgs valsts atbalsts, bez izņēmuma ieskaitot nelikumīgu de minimis valsts atbalstu, tiks atgūts pilnā apmērā, piemērojot atgūstamajai summai Eiropas Komisijas noteiktus soda procentus³³. Piesaistot privāto partneri tāda Partnerības līguma izpildei, kurā ietilpst valsts atbalsta elementi, ir jāpārlicinās, ka privātajam partnerim nav nenokārtotu saistību par cita, iepriekš saņemta nelikumīga valsts atbalsta atmaksu³⁴.

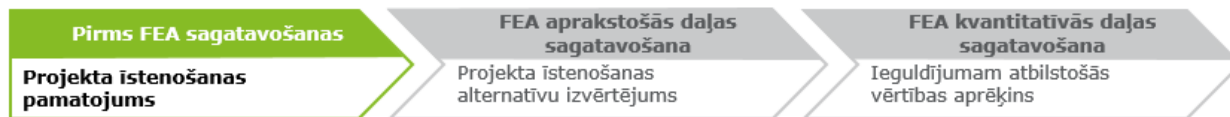
³² Eiropas Savienības Tiesas (aktuālais nosaukums) 2015.gada 30.jūnija spriedums apvienotajās lietās T-186/13, T-190/30 un 193/13 Nīderlande un citi pret Eiropas Komisiju.

³³ Eiropas Savienības Tiesas (aktuālais nosaukums) 2011.gada 20.septembra spriedums apvienotajās lietās T-394/08, T-408/08, T-453/08 un T-454/08 Regione autonoma della Sardegna un citi pret Eiropas Komisiju.

³⁴ Eiropas Savienības Tiesas (aktuālais nosaukums) 1994.gada 9.marta spriedums lietā C-188/92 TWD Textilwerke Deggendorf GmbH pret Vāciju.

2. Projekta īstenošanas pamatojums

2.1. Vajadzību novērtējums



Izmantojamie dokumenti:

1. PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas
2. Nacionālais attīstības plāns
3. Pašvaldību attīstības plāni
4. Nozares vidēja un ilgtermiņa plānošanas dokumenti



Lai sekmētu valsts kopējo ekonomisko izaugsmi un sociālo progresu, publiskajam partnerim ir jāizdara ieguldījumi, nodrošinot un uzlabojot sabiedrībai nepieciešamās infrastruktūras vai pakalpojumu pieejamību. Publiskajam partnerim tādēļ vispirms ir jānosaka sabiedrības vajadzību prioritātes un jāplāno ieguldījumi. Pareiza sabiedrības vajadzību prioritāšu noteikšana ļauj izvairīties no publiskā partnera ierobežoto laika, cilvēku un finanšu resursu novirzīšanas mazāk nozīmīgiem infrastruktūras vai pakalpojumu projektiem. Sabiedrības vajadzību prioritāšu noteikšanā un īstenošanai atlasāmo projektu identificēšanā publiskajam partnerim tostarp ir jāņem vērā dažādi nacionālā, reģionālā, vietējā līmeņa un nozaru vidēja un ilgtermiņa plānošanas dokumenti un attīstības stratēģijas.

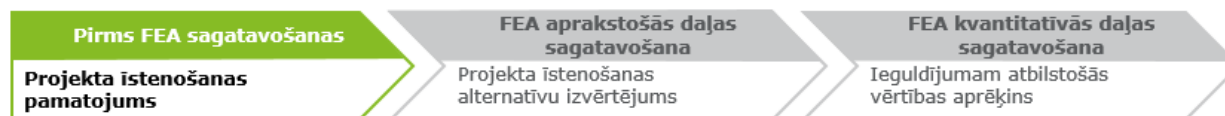
Nepieciešamību ieguldīt projekta īstenošanā galvenokārt attaisno sekojoši apsvērumi:

- **nepietiekama esošās infrastruktūras vai pakalpojumu kapacitāte**, lai apmierinātu pieaugošu sabiedrības pieprasījumu;
- **esošās infrastruktūras tehniskais nolietojums**;
- esošā infrastruktūra vai pakalpojumi vairs **neatbilst normatīviem vai vides standartiem**;
- ir jāaizvieto **infrastruktūra, kas nolietojusies vai tikusi bojāta** nepietiekamas uzturēšanas vai nepārvaramas varas apstākļu dēļ;
- radusies **nepieciešamība pēc jaunas infrastruktūras vai pakalpojuma**, kas iepriekš nav ticis nodrošināts vai sniegts.

Novērtējot vairākām sabiedrības vajadzībām atbilstošus iespējamus projektus, publiskajam partnerim tostarp ir jāidentificē sabiedrības sociālās un ekonomiskās vajadzības, kas tiktu apmierinātas to ietvaros. Vērtējums balstās uz publiskajam partnerim pieejamiem būtiskiem un pamatotiem datiem, sasaistot tos ar nacionālā, reģionālā, vietējā līmeņa un nozaru vidēja vai ilgtermiņa plānošanas dokumentiem un attīstības stratēģijām.

Rezultātā vairāku sabiedrības vajadzību novērtējumam ir jāsniedz atbilde publiskajam partnerim, kura iespējamā projekta realizācija objektīvi ir atzīstama par prioritāru, atrisinot būtisku neatbilstību starp sabiedrības vajadzību un publiskā partnera iespēju pašam to nodrošināt.

2.2. Projekta iespējamo īstenošanas veidu analīze



Izmantojamie dokumenti:

1. EIIA sagatavošanas vadlīnijas
2. PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas
3. PPP likums
4. MK 1152



Lai noteiktu vajadzību novērtējuma rezultātā identificētā projekta piemērotāko īstenošanas veidu, publiskajam partnerim ir jāizvērtē iespējamie tehniskie, juridiskie un finanšu risinājumi atbilstoši turpmāk minētajiem soļiem:

- iespējamā projekta īstenošanas veidu identificēšana. (NB! "Ieguldījumu neveikšana" var būt viens no izvērtējumā iekļaujamajiem veidiem);
- katra identificētā īstenošanas veida provizoriskās finanšu ietekmes izvērtējums;
- katra identificētā īstenošanas veida provizoriskā EIIA (skatīt norādi par izmantojamajiem dokumentiem: EIIA sagatavošanas vadlīnijas);
- katra identificētā īstenošanas veida provizoriskā pieejamības analīze (skatīt 3.2. nodaļu).

Savstarpēji salīdzinot identificētos īstenošanas veidus, prioritāri vērtējama nākotnē radāmās infrastruktūras vai saņemamā pakalpojuma kvalitāte un pieejamība. Vienlaikus jāapzinās, ka projekta izmaksas būs atšķirīgas, realizējot to saskaņā ar katru no identificētajiem īstenošanas veidiem, jo katrā gadījumā sabiedrības vajadzības var tikt apmierinātas atšķirīgā apjoma un kvalitātē. Tādēļ secinājumu par vēlamāko projekta īstenošanas veidu ietekmēs ne tikai finanšu aprēķini, bet arī nefinansiāli un stratēģiski apsvērumi.

EIIA ietvaros ir jānovērtē, vai sabiedrības ieguvums no projekta īstenošanas pārsniegs vai vismaz attaisnos projekta kopējos izdevumus. Tādēļ EIIA ietvaros ir jāapzina projekta finanšu izmaksas, jāaplāno tā potenciālie ienākumi, kā arī jāanalizē tā kvantificējami sociālie, ekonomiskie, vides un citi ieguvumi un zaudējumi, piemēram:

- samazināts laiks, ko ceļu satiksmes dalībnieki pavada ceļā,
- samazināts ceļu satiksmes negadījumu skaits,
- samazināts degvielas patēriņš vai transportlīdzekļu nolietojums,
- samazināts CO₂ izmešu apjoms,
- uzlabota energoefektivitāte vai funkcionalitāte,
- palīdzības dienestu reaģēšanas laika samazināšanās,
- palielināts dažādu pakalpojumu sniegšanas ātrums, u.tml.

EIIA rezultātā tiek aprēķināta ieguldījuma ekonomiskā NPV, kas izteikta kā starpība starp projekta kopējiem neto iegūumiem un izmaksām visā tā darbības laikā, un kura tiek diskontēta, izmantojot atbilstošu diskonta likmi.

Diskonta likme, kuru jāizmanto EIIA norādīta 4.2. nodaļā, 3. pamatpieņēmums.

Savukārt projekta pozitīvās un negatīvās finanšu, sociālās, ekonomiskās, vides un citas ietekmi uz nacionālo, reģionālo, vietējo un nozares attīstību, kuru nav iespējams kvantificēt, ir jāiekļauj FEA aprakstošajā sadaļā. Kā piemēram, šāda ietekme var būt:

- valsts pārvaldes darbinieku darba apstākļu uzlabojums,
- efektīvāka valsts funkciju izpilde,
- iedzīvotāju neapmierinātība ar palielinātu satiksmes intensitāti,
- apgrūtināta satiksme apkārtesošajās ielās.

2.3. Projekta iespējamības novērtējums



Izmantojamie dokumenti:

- | | |
|--|-----------------------|
| 1. PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas | 7. Atbalsta likums |
| 2. EIIA sagatavošanas vadlīnijas | 8. KcL |
| 3. PPP likums | 9. Pārvaldības likums |
| 4. VPIL | 10. PIL |
| 5. Izšķērdēšanas novēršanas likums | 11. SPSIL |
| 6. KnL | 12. ADJIL |



Pēc piemērotākā projekta īstenošanas veida noskaidrošanas, publiskajam partnerim ir jāanalizē tā galvenie principi, proti, jānovērtē šī projekta iespējamība.

Projekta iespējamības novērtējumā vispirms iekļauj būtiskākos apsvērumus un secinājumus, kas tika apzināti, novērtējot nodrošināmo sabiedrības vajadzību un sagatavojot EIIA (skatīt 2.1.un 2.2.nodaļas). Tam seko šādu četru aspektu izvērtējums:

1. **Projekta tehniskā iespējamība.** Šajā sadaļā ir jānorāda sasniedzamie projekta mērķi, kā arī jāiekļauj apraksti, piemēram:
 - projekta tehniskais apraksts;
 - projekta kvalitātes prasības (piemēram, būvdarbu atbilstība būvnormatīviem vai citiem standartiem, pakalpojuma atbilstība tehniskiem vai funkcionāliem kvalitātes standartiem, būvdarbu vai pakalpojuma atbilstība tehniskajās specifikācijās izvirzītajām kvalitātes prasībām);
 - projekta īstenošanas ilgums, norādot, ja ir, iespējamās posmus un to secību;
 - projektā paredzēto būvdarbu veikšanā vai pakalpojumu sniegšanā izmantojamās metodes un resursi (piemēram, ārpakalpojuma piesaiste, publiskā partnera resursu izmantošana, resursu lietošanas maksas noteikšana atbilstoši Izšķērdēšanas novēršanas likumam, ja tāda PPP projekta ietvaros tiek paredzēta, u.tml.);
 - galvenie projekta tehniskie un darbības riski (skatīt 3.5. nodaļu).
2. **Projekta juridiskā iespējamība.** Šajā sadaļā ir jāiekļauj vismaz turpmāk minētais:
 - publiskā partnera tiesības izsludināt iepirkumu un realizēt iespējamo projektu;
 - publiskajam partnerim nepieciešamo atļauju, saskaņojumu un apstiprinājumu saraksts, norādot to izsniedzējus;

- šķēršļi vai ierobežojumi iespējamā projekta īstenošanai, ko publiskais partneris ir identificējis tiesiskajā regulējumā un plānotais risinājums, iekļaujot termiņu.

3. **Projekta finansiālā iespējamība.** Šajā sadaļā ir jāizvērtē vismaz šādi apsvērumi:
 - iespējamā projekta galvenās izmaksu komponentes (skatīt 4.2. nodaļu, 7. pamatpieņēmums);
 - galvenie finanšu un komerciālie riski (skatīt 3.5. nodaļu);
 - tirgus apzināšanas rezultāti (pieprasījums, piedāvājums, tendences utt.);
 - pieņēmumi par infrastruktūras vai pakalpojuma lietošanas maksu vai cenu;
 - projekta pieejamības analīze (skatīt 3.2. nodaļu).
4. **Projekta sociālā un vides iespējamība.** Šajā sadaļā ir jāvērtē vismaz šādi aspekti:
 - projekta sagaidāmā sociālā ietekme;
 - projekta sagaidāmā ietekmi uz vidi;
 - ja ir konstatēta negatīva sociālā un/ vai vides ietekme, risinājumi tās novēršanai vai mazināšanai.

3. Projekta īstenošanas alternatīvu izvērtējums

3.1. PPP risinājuma piemērotības analīze



Izmantojamie dokumenti:

- | | |
|---|--|
| 1. PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas | 8. KcL |
| 2. IAV novērtējuma sagatavošanas vadlīnijas | 9. Pārvaldības likums |
| 3. PPP likums | 10. PIL |
| 4. VPIL | 11. SPSIL |
| 5. Izšķērdēšanas novēršanas likums | 12. ADJIL |
| 6. KnL | 13. Nozari reglamentējošie normatīvie akti |
| 7. Atbalsta likums | |



Lai novērtētu, vai 2.nodaļas rezultātā identificētais projekts var tikt īstenots PPP ietvarā, publiskajam partnerim ir jāizvērtē virkne jautājumu, kas saistīti ar piemērojamo tiesisko regulējumu, publiskā partnera un potenciālā privātā partnera iespējām un atsevišķiem projekta specifiskajiem aspektiem.

Piemērojamais tiesiskais regulējums:

- vai tiesiskais regulējums pieļauj projekta īstenošanu, izmantojot kādu no PPP risinājumiem?
- gadījumā, ja projekts ietver publiskās pārvaldes pienākuma deleģēšanu vai publisko pakalpojumu sniegšanu, vai tiesiskais regulējums ļauj privātajam partnerim sniegt attiecīgo publisko pakalpojumu vai deleģēt privātajam partnerim konkrēto pārvaldes uzdevumu?
- vai tiesiskais regulējums atļauj publiskajam partnerim iesaistīties komercdarbībā Institucionālās PPP gadījumā?
- vai projekta īstenošana PPP ietvarā tieši vai netieši kropļo, ierobežo vai izslēdz konkurenci potenciālā privātā partnera atlases laikā, kā arī PPP projekta dzīves cikla laikā?
- vai publiskais partneris ir tiesīgs slēgt Partnerības līgumu?

- vai Ministru kabinets vai cita PPP likumā noteiktā lēmējinstītūcija atbalstītu konkrētā projekta īstenošanu PPP ietvarā?
- vai gala lietotāji un citas ieinteresētās puses atbalstītu konkrētā projekta īstenošanu PPP ietvarā?

Publiskā partnera un privātā partnera iespējas:

- vai publiskā partnera rīcībā ir nepieciešamā kompetence, prasmes, pieredze un zināšanas PPP dokumentācijas izstrādei, iepirkuma īstenošanai un Partnerības līguma pārvaldīšanai un izpildes uzraudzīšanai?
- vai publiskais partneris ir apzinājis tirgu, lai noskaidrotu potenciālo privāto partneru ieinteresētību iesaistīties PPP projekta īstenošanā un, vai privātā partnera atlasē ir sagaidāma pietiekama konkurence starp potenciālajiem privātajiem partneriem?
- vai potenciālajam privātajam partnerim piemīt tādas prasmes un pieredze, kas trūkst publiskajam partnerim, piemēram, prasmes un pieredze projektēšanā, būvdarbu izpildē, uzturēšanā vai pakalpojuma sniegšanā?
- vai pēdējo 3 gadu laikā pakalpojumu gadījumā (būvdarbu gadījumā - 5 gadu laikā)³⁵ Latvijā vai ārvalstīs ir tikuši īstenoti līdzīgi PPP projekti? Ja nav, tad ir jāapzina īstenotie PPP projekti ilgākā laika periodā, fiksējot šīs ziņas tirgus izpētes rezultātos un izmantojot tās PPP dokumentācijas izstrādē.

Projekta specifiskie aspekti

- vai projekta dzīves cikla izmaksas tiktu samazinātas, ja PPP risinājumā tiktu apvienotas vairākas projekta īstenošanas fāzes, piemēram, projektēšana, būvniecība, finansēšana un uzturēšana?
- vai laika, cilvēku un finanšu resursi, kas publiskajam partnerim nepieciešami, lai sagatavotu PPP dokumentāciju, veikts saskaņošanas process ar CFLA un FM, īstenotu iepirkumu un noslēgtu Partnerības līgumu, nodrošināt līguma uzraudzību un regulāro atskaišu sagatavošanu ir samērīgas ar projekta vērtību?
- vai projekta īstenošana nodrošinās sabiedrības ilgtermiņa vajadzību? Vai publiskajam partnerim ir pamatoti pajauties, ka PPP projekta dzīves cikla laikā šī sabiedrības vajadzība būtiski nemazināsies?
- vai ir kādi ieguvumi vai labumi, ko publiskais partneris turpinātu gūt, pašam nodrošinot projektā plānoto infrastruktūru vai pakalpojumu?

Analizējot PPP risinājumu un modeļu piemērotību, ir jāvērtē nefinansiālie ieguvumi, kas tiks gūti, neīstenojot projektu uz tradicionālā iepirkuma pamata, piemēram:

- **paātrināta izpilde.** PPP risinājuma un PPP modeļa izmantošana var paātrināt projekta īstenošanu un plānoto rezultātu sasniegšanu. Partnerības līgums strukturējams tādējādi, lai pēc iespējas motivētu privāto partneri savlaicīgi un kvalitatīvi izpildīt darbus. Tas izdarāms, piemēram, paredzot, ka maksājumus privātais partneris ir tiesīgs sākt saņemt tikai pēc darbu izpildes. Līdzīgi arī privātā partnera spēja agrāk par publisko partneri piesaistīt finansējumu konkrēta projekta īstenošanai kopumā padara iespējamu agrāku attiecīgās infrastruktūras izveidi vai pakalpojumu sniegšanu;
- **augstāka izpildes kvalitāte.** PPP risinājuma un PPP modeļa izmantošana var veicināt augstāku būvdarbu vai pakalpojumu kvalitāti. Ja privātajam partnerim tiek uzticēti, piemēram, būvdarbi un uzturēšanas darbi, ir sagaidāms, ka tie tiks izpildīti savstarpēji saskaņoti ar mērķi pēc iespējas ilgāk saglabāt aktīva atlikušo vērtību. Līdzīgi šajā nolūkā var tikt izmantota korelācija starp Partnerības līgumā noteiktajām privātā partnera saistībām, kam jābūt izpildītām, pirms publiskais partneris uzsāk maksājumus vai veic regulāro maksājumu. Augstāku kvalitāti PPP gadījumā papildus palīdz nodrošināt finansētāju iesaiste un ieinteresētība privātā partnera precīzā, savlaicīgā un kvalitatīvā pienākumu izpildē. Tādējādi ar augstu ticamību tiek nodrošināts, ka privātais partneris savlaicīgi un pilnā apmērā saņems maksājumus no publiskā partnera un/vai iegūs no lietotājiem paredzētos maksājumus;

³⁵ PIL 46.panta trešās daļas 1.un 2.apakšpunkts

- **plašāka sociālā ietekme.** PPP risinājuma un PPP modeļa izmantošana var radīt pozitīvu ietekmi uz plašāku sabiedrību. Piemēram, PPP projekta strukturēšanas un plānošanas, kā arī privātā partnera atlases gaitā, ja salīdzina ar tradicionālo iepirkumu, tiek izstrādāti daudz precīzāki aprēķini, pamatojums, tiek detalizētāk pārdomāta atbildības un risku sadale starp publisko partneri un privāto partneri, kā arī tiek uzlabotas publiskā sektora spējas vadīt projektus un kontrolēt to kvalitāti. Tāpat var tikt apzināti plašāki makroekonomiskie ieguvumi, kas izriet no projekta ieguldījuma ietekmes uz tautsaimniecību, ekonomiku un vidi.

Ja tiek konstatēta tāda nefinansiālā ietekme, kas var radīt zaudējumus, ja projekts tiktu īstenots, izmantojot kādu no PPP risinājumiem vai PPP modeļiem, ziņas par šādu potenciālo nefinansiālo ietekmi ir iekļaujamas analizē. PPP projekts var tikt īstenots, izmantojot attiecīgo PPP risinājumu vai PPP modeli, ja FEA aprakstošajā daļā tam tiek dots pietiekams, argumentēts un izvērstis pamatojums par citu, prioritāru valsts vai sabiedrības vajadzību vai interešu pastāvēšanu, kas attaisno PPP projekta īstenošanu, apzinoties potenciālo risku par nefinansiālās ietekmes radītajiem zaudējumiem. Balstoties uz šiem apsvērumiem, Ministru kabinets vai cita PPP likumā noteiktā lēmējinstāncija pieņems lēmumu par konkrētā PPP projekta īstenošanu, izmantojot FEA analizēto PPP risinājumu un PPP modeli.

PPP risinājuma piemērotības analīzes rezultātā publiskais partneris pieņem lēmumu par piemērotāko PPP risinājumu un PPP modeli (vienu vai vairākiem) projekta īstenošanai.

3.2. Ieguldījumu pieejamības analīze



Izmantojamie dokumenti:

1. PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas
2. IAV novērtējuma sagatavošanas vadlīnijas



Pieejamība (angļu val. - *affordability*) attiecas uz publiskā partnera vai gala lietotāju spēju maksāt tādu infrastruktūras vai pakalpojumu lietošanas maksu vai cenu, kas spēj segt privātā partnera ieguldījumu, piemēram, projektēšanas darbus, būvdarbus, uzturēšanas darbus, finansējuma piesaistē, nodokļu izmaksas un investoru kapitāla atdevi.

Ieguldījumu pieejamības analīzes ietvaros ir rūpīgi jāanalizē sagaidāmās PPP projekta izmaksas. Izmaksu plānu pamato ar tirgus izpēti rezultātiem, kas balstīti uz ekspertu viedokļiem, kā arī sarunām ar potenciāliem pakalpojumu sniedzējiem vai būvdarbu veicējiem. Balstoties uz tām, ir jānosaka iespējamais publiskā partnera vai gala lietotāju maksājumu apmērs.

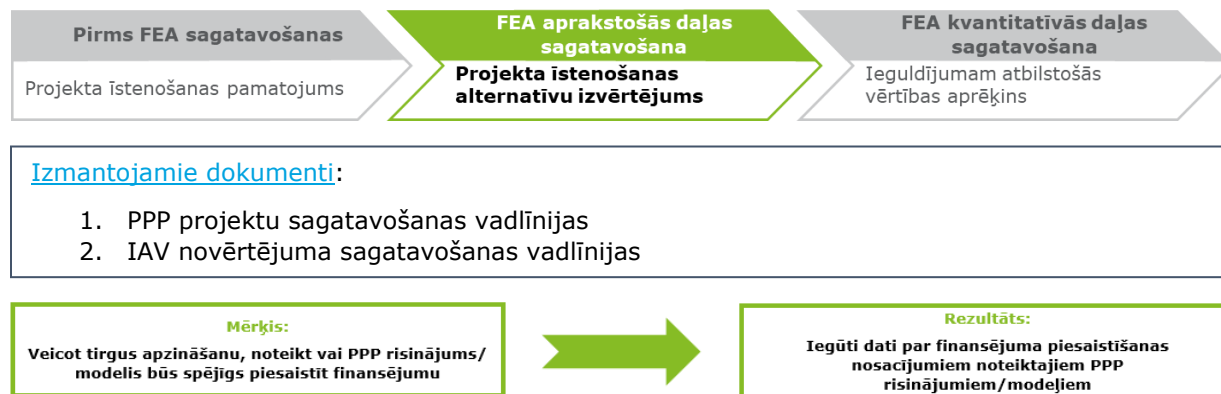
Koncesijas gadījumā jāvērtē gala lietotāju **spēja un vēlme maksāt** aprēķināto lietošanas maksu vai cenu. Jo īpaši tajos gadījumos, ja Koncesijas rezultātā tiktu ieviests jauns maksājums vai esoša maksājuma pieaugums. Ja tiek konstatēts, ka jaunais maksājums vai esošā maksājuma pieaugums pārsniegs gala lietotāju spēju un vēlmi maksāt aprēķināto lietošanas maksu vai cenu, ir jāparedz publiskā partnera pienākums daļēji segt šos gala lietotāju maksājumus. Šādā gadījumā secīgi ir jāvērtē arī publiskā partnera spēja uzņemties ilgtermiņa saistības apmaksāt visu vai daļu no gala lietotājiem piemērojāmās lietošanas maksas vai cenas.

Publiskajam partnerim ir jānovērtē vēlāmā PPP risinājuma un PPP modeļa ietekme uz publiskā partnera budžetu, apzinot vismaz šādus aspektus:

- publiskā partnera budžeta apjoms un ilgtermiņa saistības;
- publiskā partnera plānoto maksājumu ilgtermiņa ietekme uz tā budžetu;
- Publiskā partnera projekta iegūmumu ilgtermiņa ietekme uz tā budžetu.

Ieguldījumu pieejamības analīzes rezultātā var tikt izdarīts secinājums, ka kāds no iepriekš analizētajiem PPP risinājumiem vai PPP modeļiem nav piemērots PPP projekta īstenošanai.

3.3. Finansējuma piesaistes novērtējums



PPP gadījumā projekts bieži vien tiek finansēts, privātajam partnerim apvienojot pašu kapitālu un ilgtermiņa aizņēmumu. Atkarībā no privātajam partnerim nodotajiem PPP projekta riskiem, ilgtermiņa aizņēmums parasti veido 60% līdz 90% no kopējā piesaistītā finansējuma.

Ilgtermiņa aizņēmuma pamatsumma un procenti aizdevējam tiek atmaksāti saskaņā ar aizdevuma līgumā noteikto procentu likmi un amortizācijas grafiku. Savukārt pašu kapitāla ieguldītājiem atlīdzības apmērs netiek iepriekš līgumiski noteikts. Tas ir atkarīgs no PPP projekta darbības rezultātiem un periodiski tiek izmaksāts dividendēs. Tādējādi aizdevēji uzņemas salīdzinoši zemāku risku, padarot ilgtermiņa aizdevuma finansējumu lētāku, ļaujot samazināt PPP projekta kopējās izmaksas.

PPP projektu finansēšanai var tikt piesaistītas, piemēram, starptautiskas un nacionālas komercbankas, starptautiskas attīstības bankas (piemēram, Eiropas Investīciju banka, Eiropas Attīstības un rekonstrukcijas banka un Ziemeļu investīciju banka) un ne-banku finanšu iestādes. Katrai no tām ir savi mērķi, prioritātes un riska apetīte, kas padara atšķirīgu to ieinteresētību un pieeju PPP projektu vērtēšanā.

Novērtējot PPP projekta spēju piesaistīt finansējumu, publiskajam partnerim ir jāveic tirgus apzināšana, lai identificētu potenciālos finansētājus un finansējuma piesaistīšanas nosacījumus, tai skaitā ir jāvērtē:

Dati, kas iegūti veicot tirgus apzināšanu, tiek izmantoti, Finanšu modeļa izstrādē (skatīt 4.2. nodaļu, 5. pamatpieņēmums).

- vai ir apzināti visi iespējamie finansējuma avoti (t.sk. komercbankas, attīstības bankas, kapitāla ieguldītāji, privātā vai riska kapitāla fondi, ES fondi);
- vai potenciālajiem finansētājiem ir pieredze PPP projektu finansēšanā;
- vai projekta struktūra veicina finansējuma piesaisti uz labvēlīgiem noteikumiem, piemēram, izdevīga aizdevuma procentu likme, projekta ilgumam atbilstošs aizdevuma termiņš, pirmstermiņa atmaksas nosacījumi;
- vai pastāv varbūtība, ka finansētāji pieprasīs publiskā partnera garantiju nodrošināt privātā partnera iegūmumus minimālā apmērā.

Neatkarīgi no tā, vai PPP projektam tiek plānots piesaistīt ES vai citu fondu līdzfinansējumu (līdzekļu piesaiste no privātā vai riska kapitāla fondiem tiek vērtēta nošķirti) finansējuma piesaistes novērtējumā

jāiekļauj to piesaistes iespējamības analīzē. Ja fondu līdzfinansējums nav iespējams, analīzē jāiekļauj to apsvērumu apraksts, kas ļāvis publiskajam partnerim nonākt pie šāda secinājuma. Ja ES vai citu fondu līdzfinansējuma piesaiste ir paredzēta, analīzē apraksta izvēlētajā līdzfinansējuma apguves gaitu, piemēram, kādās aktivitātēs ir pieejams līdzfinansējums, līdzfinansējuma saņēmēju, apmēru, apguves laika grafiku, ietekmi uz administratīvajām izmaksām un citus aspektus. Ja ES vai citu fondu līdzfinansējuma piesaiste ir iespējama noteiktām PPP projekta aktivitātēm, bet ne PPP projekta ietvarā, publiskajam partnerim jāizvērtē šo aktivitāšu nošķiršanu no PPP projekta ietvara un to realizēšanu atsevišķi.

Finansējuma piesaistes novērtējuma rezultātā var tikt izdarīts secinājums, ka kāds no iepriekš analizētajiem PPP risinājumiem vai PPP modeļiem nav piemērots PPP projekta īstenošanai.

3.4. Partnerības līguma statistiskās uzskaites novērtējums



Izmantojamie dokumenti:

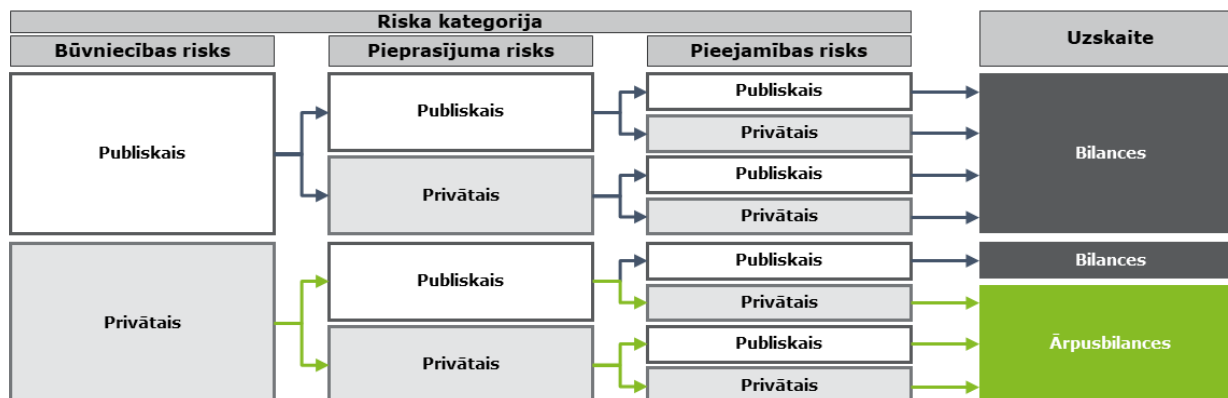
1. PPP statistiskās uzskaites vadlīnijas
2. EKS 2010
3. PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas
4. IAV novērtējuma sagatavošanas vadlīnijas



Nemot vērā valstij noteiktos budžeta deficīta ierobežojumus, Partnerības līguma statistiskajai uzskaitē var būt izšķiroša loma PPP projekta vajadzībām piemērotākā PPP risinājuma un PPP modeļa vērtēšanā. Partnerības līguma uzskaitē vispārējā valdības sektora aktīvu bilancē vai ārpus bilances tiek vērtēta, analizējot, kura puse, proti, publiskais partneris vai privātais partneris, uzņemas lielāku risku un saņems lielāko atlīdzības daļu no aktīviem. Galvenie vērtējamie risku un atlīdzības elementi ir šādi:

- **būvniecības risks:** saistīts ar būvniecības darbu izpildi (piemēram, būvdarbu izmaksu kāpums, papildus izmaksu rašanās, novēlota būvmateriālu piegāde, būvdarbu izraisīti vai radīti zaudējumi vai bojājumi, kas atklāti ekspluatācijas laikā, neatbilstība tehniskiem noteikumiem vai celtniecības standartiem, vides riski un citi riski, kas rada saistības pret trešām personām);
- **pieejamības risks:** saistīts ar pakalpojumu izpildi (piemēram, pakalpojuma kvalitātes nodrošināšana atbilstoši specifikācijām plānotajā apjomā un termiņā, papildu uzturēšanas vai finansēšanas izmaksas);
- **pieprasījuma risks:** saistīts ar pakalpojumu pieprasījumu (piemēram, pakalpojuma gala lietotāju skaita samazināšanās vai palielināšanās, kas neizriet no pakalpojuma zemas kvalitātes vai nepietiekamības; citi apstākļi, kas ietekmē pakalpojuma kvantitāti vai kvalitāti).

Zemāk attēlotas risku pārdales kombinācijas starp publisko un privāto partneri, kas saskaņā ar EKS 2010 prasībām nosaka Partnerības līguma bilances vai ārpus bilances uzskaiti.



2. Ilustrācija: Risku pārdales kombinācijas un statistiskā uzskaitē

Kā izriet no 2. Ilustrācijā attēlotā, Partnerības līgums automātiski būs vispārējā valdības sektora aktīvu bilances uzskaitē, ja publiskais partneris uzņemas būvniecības risku. Šajā gadījumā pat nebūs nozīmes tam, kā tiks pārdalīts pieprasījuma un pieejamības risks. Savukārt, ja būvniecības risks un pieprasījuma vai pieejamības risks ir efektīvi nodots privātajam partnerim, Partnerības līgums būs vispārējā valdības sektora aktīvu ārpusbilances uzskaitē.

Papildu minētajiem riskiem tiek vērtēti arī pārējie Partnerības līguma noteikumi un nosacījumi, kas attiecas uz publiskā partnera saistībām, piemēram, publiskā partnera finansējuma apmērs, garantijas un līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumi, aktīva atlikusī vērtība un morālā nolietojuma risks, kas ietver risku, ka aktīvs līguma darbības beigās nebūs tik vērtīgs kā plānots, un pakāpe, līdz kurai publiskajam partnerim ir izvēles tiesības iegādāties aktīvus.

Vērtējot Partnerības līguma iespējamo statistisko uzskaitē, publiskais partneris identificē visus tos Partnerības līguma noteikumus un nosacījumus, kam, vērtējot secīgi pēc būtiskuma, ir šāda ietekme – “Automātiski BILANCES UZSKAITĒ”, “ĻOTI AUGSTS”, “AUGSTS” vai “VIDĒJS”. Būtiskums jāvērtē saskaņā ar “PPP projektu statistiskās uzskaites vadlīniju” 3. nodaļu.

Partnerības līguma noteikumi ar būtiskumu “Automātiski BILANCES UZSKAITĒ” un “ĻOTI AUGSTS”, kā arī tie, kuri ietver atsauci uz noteiktu procentuālu sliekšni, ir iekļauti FEA Finanšu modeļa darblapā “Statistiskās uzskaites kontroljautājumi”, kas kalpo kā piemērs un nav uzskatāms par izsmeļošu. FEA izstrādātājiem jāpapildina saraksts ar citiem identificētajiem Partnerības līguma noteikumiem, kas ir būtiski PPP projektā.

Ja netiek identificēti tādi Partnerības līguma noteikumi un nosacījumi, kam ir ietekme uz Partnerības līguma statistisko uzskaitē, secināms, ka Partnerības līgums ir ārpusbilances uzskaitē.

Ja tiek identificēts **viens vai vairāki** Partnerības līguma noteikumi un nosacījumi, kam piemīt būtiskums “Automātiski BILANCES UZSKAITĒ”, Partnerības līgums ir bilances uzskaitē.

Ja netiek identificēts neviens Partnerības līguma noteikums un nosacījums, kam piemīt būtiskums “Automātiski BILANCES UZSKAITĒ”, taču tiek identificēts **viens vai vairāki** Partnerības līguma noteikumi un nosacījumi, kam piemīt būtiskums “ĻOTI AUGSTS”, “AUGSTS” vai “VIDĒJS”, Partnerības līguma statistiskā uzskaitē ir atkarīga no šo kritēriju kombinācijas.

Saskaņā ar “PPP projektu statistiskās uzskaites vadlīnijās” norādīto, **Partnerības līgums ir ārpusbilances uzskaitē**, ja izpildās kāda no 1. Tabulā minētajām būtiskuma kritēriju kombinācijām.

	ĻOTI AUGSTS	AUGSTS	VIDĒJS
1.	Ne vairāk kā 1	0	Ne vairāk kā 2
2.	0	Ne vairāk kā 2	Ne vairāk kā 1
3.	0	Ne vairāk kā 1	Ne vairāk kā 4
4.	0	0	Ne vairāk kā 7

1. Tabula: Būtiskuma kritēriju kombinācijas, kas izraisa ārpusbilances uzskaiti

Kā izriet no 1. Tabulā norādītā, Partnerības līgums ir ārpusbilances uzskaitē, ja ir:

- ne vairāk kā viens "Ļoti augsts", neviens "Augsts", ne vairāk kā divi "Vidējs" būtiskuma kritēriji;
- neviens "Ļoti augsts", ne vairāk kā divi "Augsts", ne vairāk kā viens "Vidējs" būtiskuma kritērijs;
- neviens "Ļoti augsts", ne vairāk kā viens "Augsts", ne vairāk kā četri "Vidējs" būtiskuma kritēriji;
- neviens "Ļoti augsts", neviens "Augsts", ne vairāk kā septiņi "Vidējs" būtiskuma kritēriji.

Ja tiek sasniegts augstākais 1. Tabulā minētais kritēriju skaits katrā kombinācijā vai pārsniegtas 1. Tabulā minētās būtiskuma kritēriju kombinācijas, pastāv augsta varbūtība, ka Partnerības līgums būs bilances uzskaitē. Abos šajos gadījumos Centrālā statistikas pārvalde vai Eurostat var atzīt publiskā partnera izstrādāto analīzi par nepārliciecināšu. Tādēļ, lai pieņemtu lēmumu par Partnerības līguma statistisko uzskaiti, papildus Partnerības līguma noteikumiem un nosacījumiem var tikt padziļināti vērtēti Partnerības līgums. Papildus kā viens no vērtējamiem elementiem var tikt izvirzīta publiskā partnera praktiskā iespēja lemt par (noteikt pār) aktīvu tā saimnieciskās dzīves laikā, vērtējot vismaz šādus aspektus:

- pakāpi, kādā publiskais partneris nosaka, piemēram, būvprojektu, kvalitāti, uzturēšanu un ekspluatāciju;
- pakāpi, kādā pēc Partnerības līguma beigām publiskais partneris gūs labumu no aktīva, ja tas turpinās savu saimniecisko dzīvi.

Ja, veicot PPP projekta statistiskās uzskaites analīzi, publiskais partneris secina, ka Partnerības līgums ir uzskaitāms vispārējā valdības sektora aktīvu bilancē, bet šāda uzskaites kārtība padara PPP risinājumu par neiespējamu, publiskais partneris var pārskatīt ne tikai Partnerības līguma noteikumus un nosacījumus, bet arī izvērtēt, vai atsevišķas PPP projektā paredzētās darbības nevar tikt nodalītas no PPP projekta un realizētas atsevišķi, izmantojot tradicionālo iepirkumu.

Statistiskās uzskaites analīzes rezultātā var tikt izdarīts secinājums, ka kāds no iepriekš analizētajiem PPP risinājumiem vai PPP modeļiem nav piemērots projekta īstenošanai.

3.5. Projekta risku analīze



Izmantojamie dokumenti:

1. PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas
2. IAV novērtējuma sagatavošanas vadlīnijas
3. Risku pārdale PPP līgumos



Atbilstoša un pārdomāta risku identificēšana, novērtēšana un pārdale ir viens no galvenajiem faktoriem izdevīgas ieguldījumam atbilstošās vērtības sasniegšanai PPP projektā.

PPP projekta risku analīze ietver:

- risku kvalificēšanu (identificēšanu un definēšanu);
- risku kvantificēšanu (ietekmes, iespējamības, bāzes un iespējamo izmaksu noteikšana);
- risku pārdali (publiskā partnera, privātā partnera un abu partneru kopīgo risku noteikšana);
- risku ietekmes mazināšanu;
- risku uzraudzīšanu un pārvaldību PPP projekta dzīves cikla laikā.

FEA ietvaros tiek veikta sākotnējā PPP projekta risku kvalificēšana, kvantificēšana un pārdale. Tā tiek papildināta un attīstīta privātā partnera atlases laikā, identificējot un novērtējot jaunus, iepriekš FEA ietvaros neapzinātus riskus.

Risku kvalificēšanas mērķis ir paredzēt esošos un potenciālos draudus veiksmīgai PPP projekta īstenošanai. Riski ir jānodala pa PPP projekta fāzēm (piemēram, būvniecība un uzturēšana). Tālāka risku kvantificēšana un pārdale jāveic atkarībā no fāzes, kurā tas ticis kvalificēts.

Biežāk sastopamie riski ir iekļauti FEA Finanšu modeļa darblapā "Risku kvantificēšana". Risku kvantificēšanas metodika ir iekļauta 4.2. nodaļā.

Risku kvalificēšanā var tikt izmantota viena vai vairākas no šādām pieejām:

- **riska darba grupas sapulces.** To mērķis ir noteikt galvenos riskus, to iestāšanās varbūtību un iespējamo ietekmi. Lai iegūtu pēc iespējas plašāku redzējumu par iespējamajiem riskiem, darba grupā ir būtiski iekļaut visas PPP projekta strukturēšanā un plānošanā iesaistītās puses - publiskā partnera projekta komandu, piesaistītus konsultantus, ja ir, citas ieinteresētās puses un gala lietotāju pārstāvjus.
- **risku saraksts.** Tabula var tikt izmantota sākotnējai risku identificēšanai. Tomēr, sagatavojot PPP projekta risku analīzi, ir jāņem vērā katra PPP projekta specifiskie apstākļi. 2. Tabulā ietvertais risku uzskaitījums nav izsmēlošs, kā arī ne visi tajā norādītie riski būs attiecināmi uz konkrēto PPP projektu.
- **līdzīgu projektu pieredze.** Tā sniedz empīriskus datus par faktiskiem riskiem un to izmaksām. Tādējādi ir iespējams, piemēram, identificēt kādu iepriekš neapzinātu risku.
- **saistītie dokumenti un vadlīnijas.** Standartizēti Partnerības līgumi, dažādas EPEC un Eurostat vadlīnijas par Partnerības līgumu statistisko uzskaiti var izrādīties nozīmīgs informācijas avots par PPP projektu iespējamajiem riskiem un to pārdali.

Riska kategorija	Riska apraksts
Atrašanās vietas riski	
Zemes/ēku iegāde / lietošana	Projekta īstenošanai paredzētās zemes/ ēkas pieejamība; īpašuma vai lietojuma tiesības, no tām izrietošie pienākumi; zemes vērtības zudums projekta īstenošanas dēļ.
Piekrišanas / atļaujas	Būvatļauja; ietekmes uz vidi novērtējums; negatīvs ietekmes uz vidi sabiedriskās apspriešanas rezultāts; sabiedrības protests pret projekta īstenošanu uz paredzētās zemes.
Piekļuve zemei, servitūti	Izmaksu un kavēšanās riski, ko izraisa nepieciešamība saņemt blakus esošo zemes īpašnieku piekrišanas vai atļaujas.
Ģeoloģiskie un topogrāfiskie apstākļi	Būvlaukuma ģeoloģiskie un topogrāfiskie apstākļi, kas var radīt papildu izmaksas, tai skaitā, neprecīza zemes gabala apsekojuma dēļ vai novecojušu datu izmantošanas dēļ.
Vides un sociālie riski	Latenti vidi ietekmējošie apstākļi (piemēram, iepriekšējais piesārņojums) un jebkurš turpmāka kaitējuma risks videi vai sabiedrībai.

Riska kategorija	Riska apraksts
Sabiedrisko pakalpojumu risks	Risks, ka trešā persona, kas atbildīga par pieslēgumu sabiedrisko pakalpojumu tīkliem, nepilda savas saistības; risks, kas saistīts ar īslaicīgu sabiedrisko pakalpojumu novirzīšanu būvniecības laikā vai esošo sabiedrisko pakalpojumu tīklu bojājumu (piemēram, būvlaukumā esošās caurules un kabeļi).
Arheoloģiskie atradumi	Izmaksu un kavēšanās riski, kas saistīti ar iespējamiem arheoloģiskajiem atradumiem būvlaukumā
Atbrīvotā īpašuma izmantošana	Risks, kas saistīts ar atbrīvotā īpašuma tālāku izmantošanu; risks, kas saistīts ar lietotāju pārvietošanu no agrākām telpām un jaunām.
Būvniecības riski	
Projektēšana	Riski, kas saistīti ar neatbilstoša projekta izstrādāšanu, izmaiņām projektā, kā arī projekta apstiprinājuma kavējumiem.
Būvniecība	Riski, kas saistīti ar būvniecības izmaksu pārsniegšanu un būvniecības pabeigšanas un objekta nodošanas ekspluatācijā kavējumiem (piemēram, darba strīdi, vāja projekta vadība un uzraudzība, neatbilstoša kvalitāte, defekti, problēmas ar apakšuzņēmējiem, atļauju saņemšana).
Tehnoloģijas	Riski, kas saistīti ar jaunu un nepārbaudītu tehnoloģiju izmantošanu būvniecībā vai ekspluatācijā, ar izmantotās tehnoloģijas novecošanos, ar jaunu tehnoloģiju parādīšanos, kas maina aktīva izmantošanas veidu.
Piegādes risks	Risks, ka privātais partneris nepilda savas saistības, kā arī riski, kas saistīti ar piegādāto resursu kvalitāti, izmaksām un termiņu.
Ieņēmumu risks būvniecības laikā	Risks, ka ieņēmumi, kas paredzēti projekta finansēšanai, būs mazāki nekā plānots, gadījumā, ja projekts ir saistīts ar esoša projekta pārņemšanu un ekspluatāciju kā daļu no kopējā projekta (piemēram, esoša objekta atjaunošana/ paplašināšana).
Ekspluatācijas/ darbības riski	
Pieejamības risks	Risks, kas saistīts ar traucējumiem objekta pieejamībā un/ vai pakalpojumu sniegšanā atbilstoši līgumā noteiktajiem kvalitātes standartiem, apjomam un cenai.
Darbības, izpildes un uzturēšanas risks	Risks, kas saistīts ar plānoto izmaksu pieaugumu uzturēšanas fāzē (pakalpojuma sniegšana, objekta uzturēšana noteiktajā kvalitātes līmenī, negadījumi, piesārņojums, augstāks nekā plānots pieprasījums/ lietošanas līmenis)
Pieprasījuma risks	Risks, kas saistīts ar zemāku nekā plānots pieprasījumu (piemēram, demogrāfisku izmaiņu dēļ vai samazinoties lietotāju maksātspējai). Pieejamības maksājumu gadījumā publiskais partneris riskē, ka tiek maksāts par tādu pakalpojumu apmēru, kas faktiski nav nepieciešams. Gala lietotāju maksājumu gadījumā tas rada ieņēmumu risku (skatīt zemāk).
Ieņēmumu risks	Lietotāju maksājumu gadījumā risks, ka ieņēmumi būs zemāki par plānotajiem zemāka pieprasījuma, izmaiņu lietotāju spējā/vēlmē maksāt vai cenu izmaiņu dēļ. Pieejamības maksājumu gadījumā risks, ka publiskais partneris ilgtermiņā nespēs izpildīt savas finanšu saistības.
Sadarbības risks	Risks, kas saistīts ar PPP projekta izpildes atkarību no citiem publiskā partnera sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī risks, kas saistīts ar sadarbību starp visām projekta ieinteresētajām pusēm.
Projekta specifikācijas definēšana	Risks, kas saistīts ar nepietiekamu projekta specifikācijas definēšanu (piemēram, pakalpojuma sniegšanas kvalitāte, maksājuma mehānisms).
Piegādes risks	Risks, kas saistīts ar pakalpojuma sniegšanai nepieciešamo resursu pieejamību vai cenu pieaugumu (piemēram, elektroenerģijas pieejamība un cena), apdrošināšanas izmaksu pieaugumu; risks, ka privātais partneris

Riska kategorija	Riska apraksts
	nepilda savas saistības, kā arī izmaiņas privātā partnera sastāvā vai līdzdalībā.
Atlikusī vērtība	Risks, kas saistīts ar objekta kvalitāti un atlikušo vērtību Partnerības līguma termiņa beigās.
Ekonomiskie/ finanšu riski	
Finansējuma risks	Risks, kas saistīts ar finansējuma (aizdevuma un paša kapitāla) piesaistīšanu ar pieņemamiem nosacījumiem pirms finanšu noslēguma (angļu val. - financial close).
Procentu likmju risks	Risks, kas saistīts ar procentu likmju svārstībām un negaidītām izmaiņām.
Inflācijas risks	Risks, ka resursu cenas pieaug straujāk kā paredzēts.
Valūtas risks	Risks, kas saistīts ar valūtas kursa svārstībām.
Politiskais, juridiskais, force majeure un citi riski	
Politiskais risks	Risks, kas saistīts ar valsts politisko darbību .
Juridiskais risks	Risks, kas saistīts ar izmaiņām normatīvajos aktos un kas negatīvi ietekmē privāto partneri, projektu vai nozari, vispārīgās izmaiņas normatīvajos aktos, kas ietekmē darbības izmaksas (t.i., ietekmē tirgu kopumā).
Force majeure	Nepārvaramas varas apstākļi, kuru dēļ nav iespējams pildīt līgumsaistības.
Līguma pirmstermiņa izbeigšana	Finansiālie zaudējumi, kas radušies Partnerības līguma pirmstermiņa izbeigšanas rezultātā privātā partnera vai publiskā partnera maksātnespējas iestāšanās dēļ.
Citi riski	Citi riski, kas var negatīvi ietekmēt projekta realizēšanu, piemēram, Valsts kontroles negatīvs ziņojums.

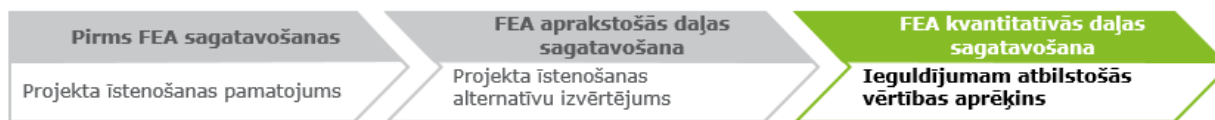
2. Tabula: Riska kategoriju apraksts

Risku pārdale ir jāveic tā, lai konkrēto risku uzņemtos tas partneris, kurš labāk spēj ietekmēt vai pārvaldīt attiecīgā riska iestāšanās varbūtību, kontrolēt vai absorbēt tā ietekmi. Partnerības līgumā risks var tikt nodots publiskajam partnerim, privātajam partnerim vai abiem partneriem kopīgi.

Ja liela daļa risku tiek nodota publiskajam partnerim, tiek ierobežota PPP projekta ieguldījumam atbilstošā vērtība, kā arī mazināta privātā partnera motivācija realizēt projektu līgumā noteiktajā kvalitātē un ievērojot plānotās projekta izmaksas. Tomēr, pieņemot lēmumu par risku pārdali, ir jāņem vērā, ka privātais partneris sagaida kompensāciju par tam nodotajiem riskiem, kas savukārt palielina PPP projekta kopējās izmaksas un attiecīgi publiskā partnera un/ vai gala lietotāju maksājumu apmēru. Ir jāvērtē, vai privātais partneris būs spējīgs pārvaldīt attiecīgos riskus ar zemākām izmaksām, salīdzinot ar publisko partneri. Ja tas tā nav, riska pārdale privātajam partnerim samazinās ieguldījumam atbilstošo vērtību. Publiskajam partnerim jāņem vērā arī tas, ka nepārdomāta risku pārdale privātajam partnerim var negatīvi ietekmēt potenciālo privāto partneru interesi par PPP projektu un mazināt konkurenci starp tiem. Optimāla risku pārdale ir priekšnoteikums efektīvai risku pārvaldīšanai un augstākai ieguldījumam atbilstošajai vērtībai.

Risku analīzes rezultātā var tikt izdarīts secinājums, ka kāds no iepriekš analizētajiem PPP risinājumiem vai PPP modeļiem nav piemērots PPP projekta īstenošanai.

4. Ieguldījumam atbilstošās vērtības aprēķins



Izmantojamie dokumenti:

1. IAV novērtējuma sagatavošanas vadlīnijas
2. Konkurences neitralitātes vadlīnijas, rekomendācijas un labā prakse
3. EIIA sagatavošanas vadlīnijas
4. PPP projektu statistiskās uzskaites vadlīnijas



4.1. Novērtēšanas pieejas apraksts

Ieguldījumam atbilstošās vērtības (IAV) aprēķins ir jāizstrādā katram PPP risinājumam un PPP modelim, ko publiskais partneris, izpildot Vadlīniju 2. un 3. nodaļā minēto, ir atzinis par piemērotu PPP projekta īstenošanai. Ar IAV ir saprotams labākais pieejamais rezultāts, analizējot visus PPP projekta dzīves cikla laikā sagaidāmos ieguvumus, izmaksas un riskus.

IAV aprēķins ietver PPP projekta izmaksu novērtējumu un salīdzinājumu divām vai vairākām alternatīvām: (a) PPP risinājuma ietvaros īstenots PPP modelis un (b) tradicionālais iepirkums jeb Bāzes modelis. Alternatīvas tiek salīdzinātas, pieņemot, ka visas alternatīvas nodrošina vienādu būvdarbu vai pakalpojumu kvalitāti un apjomu. Tomēr salīdzināto alternatīvu izmaksu laika grafiks var būtiski atšķirties, proti:

- **PPP gadījumā** publiskā partnera un/vai lietotāju pienākums uzsākt maksājumus iestājas, kad privātais partneris ir pabeidzis būvdarbus vai uzsācis sniegt Partnerības līgumā noteiktos pakalpojumus. Maksājumi notiek regulāri visu Partnerības līguma darbības laiku;
- **tradicionālā iepirkuma gadījumā** publiskais partneris uzsāk maksājumus jau būvdarbu izpildes vai pakalpojumu izstrādes un ieviešanas laikā. Maksājumi var tikt turpināti pakalpojuma sniegšanas vai būves uzturēšanas laikā, ja pakalpojuma sniegšanu vai būves uzturēšanu nodrošina tradicionālajā iepirkumā uzvarējušais pretendents.

IAV aprēķinā netiek iekļauti nefinansiālie ieguvumi no PPP risinājuma un PPP modeļa izmantošanas, jo tos nav iespējams pietiekami uzticami novērtēt naudas izteiksmē. Tomēr, pieņemot lēmumu par PPP projekta īstenošanu, finansiālie ieguvumi ir jāvērtē kopā ar FEA ietvaros identificētajiem nefinansiālajiem ieguvumiem (skatīt 3.1. nodaļu). Nefinansiālo ieguvumu ietekmi uz projekta realizāciju skatīt Pielikumā A (Shematisks FEA izstrādes attēlojums).

IAV aprēķins tiek izstrādāts trijos posmos. Katra posma soļi un iespējamie izaicinājumi ir aprakstīti 3. Tabulā.

1. posms	Izaicinājumi, aprēķinot IAV	2. posms
PPP projekta modelis		Bāzes modelis
Solis 1 Izstrādāt Finanšu modeli, iekļaujot plānotās kapitāla un uzturēšanas izmaksas un ieņēmumus, iekļaujot efektivitātes/ sinerģijas ieguvumus, ja tādi tiek konstatēti.	Uzticamas informācijas trūkums par izmaksām, īpaši ekspluatācijas izmaksām Bāzes modelim un PPP projekta modelim ar vienādu pakalpojuma kvalitāti un apjomu.	Solis 1 Pielāgot izstrādāto PPP projekta modeli, koriģējot pieņēmumus atbilstoši tradicionālajam iepirkumam, t.sk. plānotās kapitāla un uzturēšanas izmaksas un projekta ieņēmumus, ja tādi ir paredzēti.
Solis 2 Norādīt projekta izmaksas un ieņēmumus atbilstoši projekta riskiem, pieskaitot riska izmaksas, Partnerības līguma pārvaldības izmaksas, kā arī piesaistītā finansējuma izmaksas.	Uzticamas informācijas trūkums par risku kvantificēšanu (iestāšanās varbūtība un ietekme), aprēķins balstīts uz pieņēmumiem.	Solis 2 Norādīt projekta izmaksas un ieņēmumus atbilstoši projekta riskiem.
Solis 3 Noteikt potenciālo pieejamības maksājuma un/vai lietotāju maksājumu apmēru.	Starpība starp teorētiski pieņemto un reālo nodokļu režīmu.	Solis 3 Izskatīt modeli, lai nodrošinātu, ka tiek ievērots konkurences neitralitātes princips starp Bāzes modeli un PPP projekta modeli (skatīt 4.2. nodaļu, 9. pamatpieņēmumu).
Solis 4 Izmantot piemērotu diskonta likmi, lai aprēķinātu PPP projekta modeļa NPV (skatīt 4.2. nodaļu, 3.pamatpieņēmumu).	Izmantotajai diskonta likmei ir būtiska ietekme uz rezultātu.	Solis 4 Izmantot piemērotu diskonta likmi, lai aprēķinātu Bāzes modeļa NPV (skatīt 4.2. nodaļu, 3.pamatpieņēmumu).
3. posms		
PPP projekta modeļa un Bāzes modeļa NPV salīdzinājums		
Abu modeļu NPV atšķirība var būt nebūtiska. Pieņemot lēmumu par projekta īstenošanas risinājumu, ir būtiski ņemt vērā nefinansiālos ieguvumus (skatīt 3.1. nodaļu).		

3. Tabula: PPP projekta modeļa un Bāzes modeļa salīdzināšanas posmi

4.2. Finanšu modeļa izstrādes kārtība

Finanšu modelis tiek izstrādāts excel datnē. Tā struktūra attēlota zemāk esošajā ilustrācijā.



3. Ilustrācija: Finanšu modeļa struktūra

Ievades lapa(s). Ievades lapas ietver maināmus pamatpieņēmumus, kas izmantojami aprēķiniem. Publiskais partneris tos iegūst no PPP projekta dokumentācijas un citiem informācijas avotiem.

Aprēķinu lapas. Aprēķinu lapas satur PPP projekta modeļa un Bāzes modeļa NPV aprēķinu un starp-aprēķinus, piemēram, kapitālieguldījumu, finansēšanas un darbības naudas plūsmas, projekta pamatrādītājus, jutīguma analīzi un citus aprēķinus.

Rezultātu lapas. Rezultātu lapās tiek atspoguļots aprēķinu kopsavilkums, kas ietver publiskā partnera naudas plūsmas NPV salīdzinājumu PPP projekta modelī un Bāzes modelī, IAV koridoru, Līgumcenas koridoru un citus galvenos rādītājus, lai palīdzētu Finanšu modeļa lietotājiem vizualizēt PPP projekta dzīvotspēju.

Detalizētāku aprakstu par IAV koridoru un Līgumcenas koridoru skatīt 4.3. nodaļā.

FEA modeļa aprēķinos ir izmantoti turpmāk minētie rādītāji un pamatformulas:

- **Diskonta faktors** - faktors, ar kuru reizina nākotnes naudas plūsmas, lai iegūtu naudas plūsmu pašreizējo vērtību.

$$DF_n = \frac{1}{(1+i)^{kn}}$$

DF_n – diskonta faktors n periodā

i – diskonta likme gadā

k_n – n perioda laika faktors gada izteiksmē no PPP projekta uzsākšanas datuma

- **NPV**

$$NPV = \sum_{n=0}^N * NP_n * DF_n$$

NPV – pašreizējā neto vērtība

NP_n – naudas plūsmas n periodā

DF_n – diskonta faktors n periodā

- **Iekšējā ienesīguma likme (IRR)** - diskonta likme, ar kuru diskontējot neto naudas plūsmas, kas ir pieejamas ieguldījumu atmaksai, tās kļūst vienādas ar sākotnējiem ieguldījumiem.

$$0 = \sum_{n=0}^N \frac{NP_n}{(1+IRR)^n}$$

NP_n - sākotnējo ieguldījumu naudas plūsmas vai naudas plūsmas, kas ir pieejamas ieguldījumu atmaksai n periodā

N – periodu skaits Partnerības līgumā

n – Partnerības līguma n periods

IRR - iekšējā ienesīguma likme

Izstrādājot Finanšu modeli, publiskajam partnerim rezultātu lapā jāparāda vismaz šādi pamatrādītāji:

- Privātā partnera pamatkapitāla IRR pēc nodokļiem;
- Privātā partnera pašu kapitāla (iekļaujot subordinēto kapitālu) IRR pēc nodokļiem.
- Vidējā minimāla parāda apkalpošanas seguma attiecība (angļu val. - Debt service coverage ratio/ DSCR). Tas ir finanšu rādītājs, kas sniedz informāciju par aizņēmēja spēju segt saistību

maksājumus konkrētajā periodā. To aprēķina, dalot naudas plūsmu, kas pieejama saistību maksājumiem, ar saistību maksājumu kopsummam pārskata periodā;

- Aizdevumu termiņa seguma attiecība (angļu val. - Loan life coverage ratio/ LLCR). Tas ir finanšu rādītājs, ko izmanto, lai novērtētu aizņēmēja maksātspēju. To aprēķina, aizņēmuma atmaksai pieejamās naudas plūsmas pašreizējo neto vērtību atlikušajā aizņēmuma līguma termiņā dalot ar neatmaksāto aizņēmuma summu;
- Projekta termiņa seguma attiecība (angļu val. - Project life coverage ratio/ PLCR). Tā ir naudas plūsmas pašreizējās neto vērtības atlikušajā Partnerības līguma dzīves ciklā attiecība pret nenokārtotajam parāda atlikumam attiecīgajā periodā.

Pamatpieņēmumu apraksts

Finanšu modelī izmantojamie pamatpieņēmumi atbilstoši tēmai ir sagrupēti 11 kategorijās. Nodaļas turpinājumā aprakstīti katrā kategorijā iekļautie pamatpieņēmumi, sniegtas norādes to izmantošanai Finanšu modelī un atsauces uz izmantojamiem ārējo pieņēmumu avotiem.

Kategorijas ir secīgi numurētas, izmantotā numerācija un formatējums atbilst attiecīgajām pieņēmumu kategorijām Finanšu modeļa ievades datu darblapās. Izmantojamie avoti pamatpieņēmumiem un attiecīgās saites ir norādītas Finanšu modelī.

Finanšu modelī iekļaujami un ievades lapā aprakstāmi vismaz šādi pamatpieņēmumi:

1 Termiņi un datumi. Finanšu modeļa sākuma datums ir plānotais Partnerības līguma parakstīšanas datums. Pamatpieņēmumos definē Partnerības līguma parakstīšanas datumu, darbības termiņu un būvdarbu (ja tādi ir paredzēti) periodu.

2 Makroekonomiskie pieņēmumi. Šajā sadaļā definē Finanšu modelī izmantotos indeksus un pamato to izvēli. Indeksa vērtība izsakāma procentos gadā. Prioritāri izmantojamais indeksu avots ir FM prognozes. Ja konkrētajam indeksam nav pieejama FM prognoze, izmanto citu atbilstošu avotu. Par tādu uzskatāmas, piemēram, Centrālā statistikas pārvaldes vai starptautiskās datu bāzes (Bloomberg, S&P Capital IQ, Economist Intelligence Unit, u.c.). Indeksi norādāmi par katru nākotnes aprēķinu periodu. Ja dati par nepieciešamo nākotnes periodu nav pieejami, norāda to vēsturiskās vērtības par pēdējo pieejamo periodu. Indeksi obligāti norādāmi vismaz pirmajam PPP projekta īstenošanas gadam, kurā plānots parakstīt Partnerības līgumu. Saites uz izmantojamiem avotiem norādītas Finanšu modelī.

3 Diskontēšanas pieņēmumi. Diskontēšana ir nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības noteikšanas process. Ņemot vērā naudas laika vērtību, eiro šodienas vērtība ir augstāka par tā rītdienas vērtību. Publiskā partnera naudas plūsmu diskontēšanai izmanto nominālo diskonta likmi, kura tiek aprēķināta uz FM noteiktās reālās diskonta likmes pamata, piemērojot attiecīgās patēriņa cenu indeksa (kuras tiek publicētas Centrālās statistikas pārvaldes mājaslapā) prognozes.

4 Nodokļu likmes. Pamatpieņēmumu sadaļā norāda aktuālās un nākotnes nodokļu likmes saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Ja tajos tiek izdarīti grozījumi, kas maina nodokļu likmi nākotnes periodiem, attiecīgajos periodos norāda mainītās likmes. Saites uz avotiem norādītas Finanšu modelī.

5 Finansēšanas struktūra. Finanšu modeļa pieņēmumos izmantotā finansēšanas struktūra pamatojama ar tirgus apzināšanas rezultātiem, kas apkopoti atbilstoši PPP labākās prakses pieņēmumiem un apstiprināti sarunās ar potenciālajiem privātajiem partneriem un finansētājiem. Finansēšanas struktūrā iekļaujamo finansējuma veidu neizsmeljošs saraksts:

- **Privātā partnera pamatkapitāls.** Norāda plānoto privātā partnera pamatkapitāla īpatsvaru kopējās investīcijās, un privātā partnera minimālo reālā kapitāla atdeves likmi pēc nodokļiem. Šo likmi nosaka, ņemot vērā turpmāk minētās likmes sastāvdaļas saskaņā ar Finanšu aktīvu novērtēšanas modeli, kas finanšu teorijā tiek izmantots, lai novērtētu riskanta aktīva sagaidāmo ienesīgumu (saites uz avotiem norādītas Finanšu modelī):
 - *Bezriskā likme* ir hipotētiska ieguldījuma atdeves likme, kurai noteiktā laika posmā nav finanšu zaudējumu riska. Parasti par bezriskā likmi tiek pieņemta ilgtermiņa

valsts obligāciju likme ar attiecīgu dzēšanas termiņu, kas ir vistuvākais plānotajam PPP projekta dzīves ciklam. Informācija par Latvijas valsts obligāciju likmēm un dzēšanas termiņiem ir pieejama Valsts kases tīmekļa vietnē.

- *Pašu kapitāla riska prēmija* ir atlīdzība par papildus risku, kuru uzņemas privātais partneris, ieguldot PPP projektā. Tā tiek noteikta, reizinot tirgus riska prēmiju (prēmija par finanšu tirgu svārstībām kopumā) ar līdzsvara beta koeficientu (jutīguma koeficients pret izmaiņām finanšu tirgos, ņemot vērā privātā partnera vai nozares kapitāla struktūru). Saite uz iespējamo avotu, kur meklējama informācija par tirgus riska prēmiju un beta koeficientu, norādīta Finanšu modelī.
- *Citas atbilstošas riska prēmijas*, piemēram, apjoma prēmija (papildu riska prēmija, kas atspoguļo privātā partnera pieprasīto atlīdzību par risku, kas izriet no PPP projekta apjoma, piemēram, izteikti maza vai izteikti liela apjoma projektiem) un citas projekta specifiskās prēmijas (papildu riska prēmijas, kas atspoguļo privātā partnera pieprasīto atlīdzību par risku, kas izriet no PPP projekta apstākļiem, piemēram, sagaidāma regulēta tirgus liberalizācija).
- **Publiskā partnera pamatkapitāla īpatsvars kopējās investīcijās.** Šī sadaļa aizpildāma tikai Institucionālās PPP gadījumā, ja gūts apstiprinājums, ka publiskais partneris ir tiesīgs iesaistīties šādi strukturēta PPP risinājuma īstenošanā.
- **Subordinētais kapitāls.** Norāda plānoto subordinētā kapitāla īpatsvaru kopējās investīcijās un atbilstošo procentu likmi, kas noteikta, pamatojoties uz tirgus izpētes rezultātiem un sarunām ar finansētājiem.
- **Eiropas/ nacionālo/ reģionālo fondu finansējums.** Pamato ES/ nacionālo/ reģionālo fondu finansējuma pieejamību projekta uzsākšanas laikā, un norāda plānoto fondu finansējuma īpatsvaru kopējos projekta kapitālieguldījumos (skatīt 3.3. nodaļu).
- **Prioritārais aizņemtā kapitāls.** Norāda plānoto prioritārā aizņemtā kapitāla īpatsvaru kopējos projekta kapitālieguldījumos un atbilstošās procentu likmes. Pēc noklusējuma tiek izmantots anuitātes jeb izlīdzināto maksājumu atmaksas grafiks, kad aizdevuma segšanas laikā regulāro maksājumu summas ir vienādas visu aizdevuma atmaksas termiņu. Gadījumā, ja PPP projekts tiek īstenots, izmantojot Līgumisko PPP vai Koncesiju, ir svarīgi apzināt finansētāju pamatprasības un ievērtēt tās kā minimālās prasības naudas plūsmu pietiekamībai saistību dzēšanai. Pieņemumi par tām tiek noteikti, pamatojoties uz sarunām ar finansētājiem (piemēram, Eiropas Investīciju Banka, Eiropas Rekonstrukciju un Attīstības Banka, Ziemeļu Investīciju Banka, komercbankas). Izmantojamo saistību dzēšanas spēju pamatojošo jeb parādu apkalpošanas rādītāju neizsmeļošs saraksts:
 - Minimālā parāda apkalpošanas seguma attiecība (angļu val. – Debt service coverage ratio/ DSCR);
 - Minimālā aizdevumu termiņa seguma attiecība (angļu val. – Loan life coverage ratio/ LLCR);
 - Minimālā projekta termiņa seguma attiecība (angļu val. – Project Life Coverage ratio/ PLCR);
 - Būtisko periodisko uzturēšanas izmaksu rezerves konta (angļu val. – Major Maintenance reserve account/ MMRA) papildināšanas prasības. Tas ir rezerves fonda konts, kas tiek izveidots uzturēšanas izmaksu uzkrājumam noteikto nākotnes periodu kopsummu apmērā;
 - Saistību maksājumu summas rezerves konta (angļu val. – Debt service reserve account/ DSRA) papildināšanas prasības. Tas ir rezerves fonda konts, kas tiek izveidots saistību maksājumu uzkrājumam noteikto nākotnes periodu kopsummu apmērā;
 - Procentu likmes nosaka, ņemot vērā turpmāk minētās likmes sastāvdaļas: kredītriska uzcenojums, administratīvais uzcenojums, peļņas uzcenojums, procentu likmju mijmaiņas darījumu (angļu val. - Swap interest rate/ SWAP) uzcenojums.
 - Saistību dzēšanas periods pirms paredzamo naudas plūsmu perioda beigām (angļu val. - Credit tail). Tā ir starpība starp Partnerības līguma darbības termiņu un kredīta termiņu.

6

Kapitālieguldījumu izmaksu plāns. Kapitālieguldījumu izmaksu plānu pamato ar tirgus izpētes rezultātiem, bastoties uz ekspertu viedokļiem, kā arī sarunām ar potenciāliem pakalpojumu sniedzējiem vai būvdarbu veicējiem. Kapitālieguldījumiem jāatspoguļo efektivitātes un/vai sinerģiju efekts (ar to saprotams darbības efektivitātes pieaugums, ko rada vairāku darbību apvienošana vienā kopējā, savstarpēji saistītā un vienotam atbildības mehānismam pakļautā projektā), kuri privātajam partnerim var rasties, piemēram, apvienojot projekta būvniecības un uzturēšanas fāzes, izmantojot efektīvas tehnoloģijas, vai no lielākām iespējām ietekmēt PPP projekta īstenošanas pieeju, tādejādi samazinot kapitālieguldījumu apjomu salīdzinājumā ar tradicionālo iepirkuma procedūru.

7

Izmaksu plāns. Izmaksu plānu pamato ar tirgus izpētes rezultātiem, kas balstīti uz ekspertu viedokļiem, kā arī sarunām ar potenciāliem pakalpojumu sniedzējiem vai būvdarbu veicējiem. Regulārajām un periodiskajām uzturēšanas izmaksām jāatspoguļo efektivitātes un/vai sinerģijas efekti (piemēram, Vadlīniju 6. pamatpieņēmumu kategorijā uzskaitītie), tādejādi samazinot izmaksu apjomu salīdzinājumā ar tradicionālo iepirkuma procedūru.

Turpmāk minētajām izmaksu pozīcijām norāda plānotās izmaksas ceturksnī:

- Ikdienu vai regulārās uzturēšanas izmaksas (Finanšu modelī – regulārās uzturēšanas izmaksas);
- Periodisko kapitālieguldījumu vai periodiskās uzturēšanas izmaksas (Finanšu modelī – periodiskās uzturēšanas izmaksas);
- Apdrošināšanas izmaksas;
- Privātā partnera administratīvās izmaksas;
- Publiskā partnera administratīvās izmaksas;

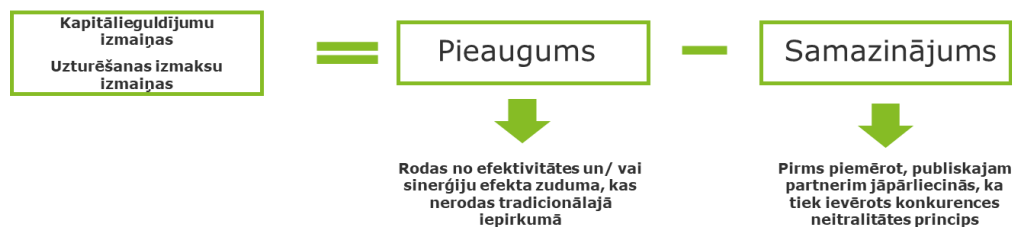
8

Ieņēmumu struktūra. Šajā sadaļā definē plānotos ieņēmumu gūšanas veidus – lietotāju maksājumi un/ vai pieejamības maksājums. Gadījumā, ja tiek paredzēti lietotāju maksājumi, lietotāju kapacitāte un vēlme maksāt pamatojama ar tirgus izpētes rezultātiem. Ieņēmumos iekļaujami arī paredzētie procentu ieņēmumi no naudas līdzekļiem rezerves kontos, t.i. no līdzekļiem saistību maksājumu summas rezerves kontā (angļu val. – Debt service reserve account/ DSRA), periodisko uzturēšanas izmaksu rezerves kontā (angļu val. – Major maintenance reserve account/ MMRA) un/vai citos kontos, no kuros turētajiem līdzekļiem tiek aprēķināti procentu ieņēmumi.

9

Bāzes modeļa pieņēmumi. Šajā sadaļā definē projekta kapitālieguldījumus un izmaksas, ja PPP projekts tiktu realizēts, izmantojot tradicionālo iepirkuma procedūru. Pozīcijas tiek norādītas pa ceturkšņiem, ņemot vērā šādus apsvērumus:

- **Būvniecības perioda pagarināšana** – norāda starpību ceturkšņos starp būvniecības periodu tradicionālajā iepirkumā un PPP projekta modelī paredzēto (parasti Bāzes modeļa ietvaros tiek paredzēts, ka būvniecība ilgs ilgāku laiku nekā PPP projekta modelī);
- **Izmaksas, kas tiek aprēķinātas par pamatu ņemot attiecīgās pozīcijas PPP projekta modelī un tām piemērojot korekcijas:**
 - Kapitālieguldījumu un uzturēšanas izmaksu izmaiņas – norāda starpību starp kapitālieguldījumu/ uzturēšanas izmaksu pieaugumu salīdzinājumā ar PPP modeli (parasti tas rodas no privātā partnera efektivitātes un/ vai sinerģijas efektu (skatīt Vadlīniju 6. pamatpieņēmumu kategorijas aprakstu) zuduma (jo tradicionālajā iepirkumā tas nerodas) un kapitālieguldījumu/ uzturēšanas izmaksu samazinājumu salīdzinājumā ar PPP modeli (ja tiek identificēts, ka tāds varētu tikt gūts tradicionālajā iepirkumā).



4. Ilustrācija: Kapitālieguldījumu/ uzturēšanas izmaksu izmaiņu aprēķins

Ja publiskais partneris identificē jebkādu kapitālieguldījumu vai uzturēšanas izmaksu samazinājumu, tam ir jāpārlicinās, ka tas ir pamatots ar tādiem tirgus datiem, kas ievēro konkurences neitralitātes principu. Konkurences neitralitātes princips ir pieņēmums, ka gan publiskais partneris, gan privātais partneris savā saimnieciskajā darbībā saskaras ar vienādiem noteikumiem (piemēram, attiecībā uz cenām, nodokļiem) un publiskajam partnerim nerodas nekādas konkurences priekšrocības (publiskā partnera priekšrocības salīdzinājumā ar privāto partneri) tikai tā statusa dēļ (skatīt norādi par izmantojamajiem dokumentiem: Konkurences neitralitātes vadlīnijas, rekomendācijas un labā prakse).

- Privātā partnera administratīvo izmaksu izmaiņas – norāda starpību starp privātā partnera administratīvajām izmaksām PPP modelī un Bāzes modelī (kā piemērām, administratīvā sloga samazināšana, jo nerodas ar Partnerības procedūru un Partnerības līguma apkalpošanu saistītās izmaksas).

- **Publiskā partnera administratīvās izmaksas** – norāda publiskā partnera administratīvās izmaksas, kas tam rodas tradicionālajā iepirkumā (izmaksās).
- **Sociāli ekonomiskās izmaksas** – norāda tādas sociāli ekonomiskās izmaksas, ka varētu rasties, projektu realizējot izmantojot tradicionālo iepirkumu, piemēram: PPP projekta modeļi būvdarbu pabeigšanas aizkavēšanās varbūtība ir zema, toties Bāzes modelī šāda varbūtība ir augstāka, tādēļ Bāzes modelī būtu jāiekļauj sociāli ekonomiskās izmaksas, kas saistītas ar būvdarbu aizkavēšanos un/vai pakalpojumu nepieejamību (tādējādi tiek uzsvērtas PPP projekta modeļa priekšrocības). Šādas izmaksas vērtējamas, izmantojot EIIA (skatīt 2.2. nodaļu un norādi par izmantojamajiem dokumentiem: EIIA sagatavošanas vadlīnijas).
- **Risku izmaksas** – risku kvantificēšanas pieeja ir vienāda PPP modelim un Bāzes modelim. Risku kvantificēšana jāveic Finanšu modeļa darblapā "Riski", atbilstoši Vadlīniju 10. pamatpieņēmumu kategorijā aprakstītajai metodoloģijai.

10

Risku kvantificēšana. Saskaņā ar 3.5. nodaļā aprakstīto PPP projekta risku analīzi, publiskajam partnerim ir jāveic identificēto risku kvantificēšanu. Tā ietvaros ir jānosaka konkrētā riska iestāšanās ietekme un iespējamība, jāaprēķina riska svērtā ietekme, jāidentificē riska bāze un jāaprēķina riska izmaksas.

Tās ietvaros ir jānosaka konkrētā riska iestāšanās ietekme un iespējamība, jāaprēķina riska svērtā ietekme, jāidentificē riska bāze un jākvantificē risks, izsakot to naudas izteiksmē. Ne visi iespējamie riski ir jākvantificē, jo ne visiem no tiem ir būtiska ietekme uz Finanšu modeli. Obligāti kvantificējami ir būvniecības, pieejamības un pieprasījuma riski, kā arī tie riski, kam PPP projekta specifikas ietekmē piemīt liela nozīme. Gadījumā, ja PPP projekts ir saistīts ar būvniecību, jākvantificē tie riski, kas ir saistīti ar būvniecību un var ietekmēt būvniecības procesu. Savukārt, ja PPP projekts ir saistīts ar pakalpojuma sniegšanu, tad lielāks uzsvars liekams uz pieejamības riskiem vai Koncesijas gadījumā uz pieprasījuma riskiem.

Šajā sadaļā definē, pamato un kvantificē potenciālās risku izmaksas PPP projekta modeļa un Bāzes modeļa ietvaros (Finanšu modeļa darblapa "Riski"). Bāzes modelī tiek uzskaitīti tikai tie riski, kuri tiek nodoti privātajam partnerim PPP projekta modeļa gadījumā. Turpmākās darbības izpildāmas tikai tiem riskiem, kurus ir nepieciešams kvantificēt. Risku iestāšanās izmaksas aprēķina atsevišķi no pārējām izmaksām. Risku kvantificēšanas process ietver šādus aprēķinus:

- **Risku bāze.** Risku bāze ir ar projektu saistītās izmaksas un ieņēmumi, kurus ietekmē riska iestāšanās. Ja riska iestāšanās ir saistīta ar projekta izmaksām, tad riska ietekmē izmaksas palielināsies. Ja riska iestāšanās ir saistīta ar ieņēmumiem, tad riska ietekmē tie samazināsies. Katram riskam ir sava definīcija, kas to nošķir no citiem riskiem, tādēļ katra riska bāze ir nosakāma individuāli. Nav izslēgts, ka vairākiem riskiem ir viena risku bāze. Tāpat nav izslēgts, ka viens risks var iestāties atkārtoti.
- **Risku ietekme.** Lai noteiktu katra riska ietekmi, riskus analizē pēc to ietekmes pakāpes uz konkrēto projektu. Ja riska ietekme ir zema, tā iestāšanās būtiski neietekmēs projekta īstenošanu. Ja riska ietekme ir augsta, tā iestāšanās var apdraudēt projekta īstenošanu. Novērtējot projektu ietekmējošos riskus, katram no tiem nosaka projekta ietekmēšanas pakāpi (augsta, vidēja vai zema).
- **Risku iestāšanās iespējamība** atspoguļo varbūtību, ar kādu novērtēta riska iestāšanās. Ja riska iestāšanās iespējamība novērtēta kā zema, tas neietekmēs projekta īstenošanu. Ja riska iestāšanās iespējamība novērtēta kā augsta, tas var apdraudēt projekta īstenošanu. Novērtējot projektu ietekmējošos riskus, katram no tiem nosaka iestāšanās iespējamības pakāpi (augsta, vidēja vai zema).
- **Riska svērtā ietekme** ir rezultāts, kas iegūts, reizinot procentos izteikto riska ietekmi un procentos izteikto riska iestāšanās iespējamību. Riska svērto vērtību aprēķina pēc šādas formulas:

$$RSV = Ie * IeI$$

RSV – riska svērtā vērtība, kas izteikta procentos

Ie – riska ietekme, kas izteikta procentos atbilstoši noteiktajai riska ietekmes pakāpei

IeI – riska iestāšanās iespējamība, kas izteikta procentos atbilstoši riska iestāšanās iespējamības pakāpei

- **Risku pārdales.** Risku pārdales mērķis ir nodot katra riska pārvaldību tam partneriem, kuram ir vislielākās iespējas to kvalitatīvi pārvaldīt un samazināt tā iestāšanās izmaksas.
- **Riska izmaksas** aprēķina, ņemot vērā riska iestāšanās iespējamību, finanšu zaudējumus riska iestāšanās gadījumā un risku pārdales mehānismu. Finanšu zaudējumi ietver radītos zaudējumus, papildus izmaksas un negūto peļņu. Riska izmaksas aprēķina pēc šādas formulas:

$$RI = RSV * B * RP$$

RI – riska izmaksas

RSV – riska svērtā vērtība, kas izteikta procentos

B – riska bāze

RP – riska pārdales, kas izteikta procentos.

11

Statistiskā uzskaitē. Šajā Finanšu modeļa pieņēmumu sadaļā (darblapa "Statistiskās uzskaites kontroljautājumi") iekļauti Partnerības līguma noteikumi ar būtiskumu "Automātiski BILANCES UZSKAITĒ" un "ĻOTI AUGSTS", kā arī tie, kuri ietver atsauci uz noteiktu procentuālu sliekšni. Vērtējot Partnerības līguma noteikumus, lai sniegtu atbildes uz kontroljautājumiem jāizmanto "PPP projektu statistiskās uzskaites vadlīnijas" (skatīt 3.4. nodaļu un norādi par izmantojamajiem dokumentiem: PPP statistiskās uzskaites vadlīnijas). Finanšu modelī iekļautie kontroljautājumi kalpo kā piemērs un nav uzskatāmi par izsmeļošiem. FEA izstrādātājiem jāpapildina saraksts ar citiem identificētajiem Partnerības līguma noteikumiem, kas ir būtiski PPP projektā. Papildinot sarakstu, FEA izstrādātājiem manuāli jānorāda būtiskums.

Ja PPP projekta īstenošanas priekšnoteikums ir Partnerības līguma ārpus bilances uzskaitē, taču kaut viena atbilde ir ar būtiskumu "Automātiski BILANCES UZSKAITĒ" vai "ĻOTI AUGSTS", publiskajam partnerim ir jāpārskata attiecīgie Partnerības līguma noteikumi.

4.3. Ieguldījumam atbilstošās vērtības noteikšana

Projekta īstenošanas alternatīvu finanšu rezultātus salīdzina un analizē, nosakot projekta īstenošanas labākās alternatīvas līguma veidu un paredzamo līgumcenu, kā arī aprēķināto projekta ietekmi uz valsts budžetu.

IAV noteikšana

Pozitīva IAV rodas gadījumā, ja, salīdzinot publiskā partnera kopējās naudas plūsmas Bāzes modelī un katrā no izvērtētajiem PPP risinājumiem un PPP modeļiem, projekta īstenošanas alternatīvas NPV ir augstāka par Bāzes modeļa NPV. Projekta īstenošanas alternatīva ar visaugstāko IAV uzskatāma par visizdevīgāko publiskajam partnerim.

Tā kā IAV finansiālais novērtējums balstīts uz pieņēmumiem, aprēķina iznākums ietvers zināmu neprecizitāti. Tādēļ secinājumi ir izvērtējami relatīvi, tiem ir jāpievieno jutīguma analīze un vienmēr jāapsver sagaidāmie nefinansiālie ieguvumi un zaudējumi, jo pozitīva IAV ne vienmēr nozīmē, ka jāizmanto kāds no PPP risinājumiem vai PPP modeļiem, tāpat kā negatīva IAV nenozīmē, ka PPP risinājums nav piemērots projekta realizēšanai.

Katram PPP risinājumam un PPP modelim nosaka Partnerības Līgumcenas koridoru un no tā izrietošo IAV koridoru. Līgumcenas koridors veidojas starp potenciālo zemāko un augstāko FEA aprēķināto potenciālo Partnerības līgumcenu jutīguma analīzes rezultātā. Jutīguma analīzes pamatprincipi un Līgumcenas koridora noteikšanas principi aprakstīti turpinājumā.

Partnerības Līgumcenas koridors

Partnerības līguma cena ir pieejamības un/vai gala lietotāju maksājumu kopsomma, kas ir vienāda ar:

- publiskā partnera kopējo diskontēto naudas plūsmu, kad pieejamības maksājums tiek maksāts pilnā apmērā Partnerības līguma parakstīšanas datumā; vai
- publiskā partnera kopējo nediskontēto naudas plūsmu, kad pieejamības maksājums tiek maksāts PPP projekta dzīves cikla laikā.

Aprēķinot Līgumcenas koridoru, tiek noteikts arī IAV koridors, kas veidojas kā jutīguma analīzes rezultātā aprēķinātā starpība starp potenciālo zemāko un augstāko aprēķināto IAV. Līgumcenas un IAV koridori ir savstarpēji saistīti un parasti mainās proporcionāli apriezti.

Jutīguma analīze

Jutīguma analīzes ietvaros izdara pamatpieņēmumu korekciju modeļos, lai noteiktu to individuālo ietekmi uz būtiskākajiem modeļa rezultātiem - IAV un Partnerības Līgumcenu. No jutīguma analīzes izriet IAV un Partnerības Līgumcenas koridori. Tie ietver diapazonu starp iespējamo maksimālo un minimālo IAV un Partnerības līguma cenas vērtību. IAV un Partnerības līguma cenas svārstības visbiežāk ir apgriezti proporcionālas. Piemēram, kapitālieguldījumu pieaugums paaugstinās Partnerības Līgumcenu, taču visticamāk samazinās IAV, jo starpība starp PPP projekta modeli un Bāzes modeli samazināsies.

Publiskais partneris nosaka un testē būtiskākos pamatpieņēmumus un pamato izvēlēto jutīguma diapazonu ar tirgus izpētes rezultātiem. Jutīguma analīzes ietvaros nosaka arī būtiskāko pieņēmumu izmaiņu rezultātu svārstīgumu, piemērojot pozitīvas un negatīvas procentuālas vai absolūtas svārstības (piemēram, kapitālieguldījumu izmaksu izmaiņas, būvniecības darbu termiņu pagarināšana, makroekonomisko rādītāju izmaiņas, procentu likmju izmaiņas, izmaksu un ieņēmumu izmaiņas, utt.).

Pieaugums	Pieaugums/ samazinājums	Samazinājums
Kapitālieguldījumi	Makroekonomiskie indeksi	Pieprasījuma līmenis
Izmaksas	Diskonta likme	Izmantošanas maksa
Procentu likmes		

4. Tabula: Pieņēmumu izmaiņu negatīva ietekme uz IAV

Jutīguma analīzi var izstrādāt manuāli, lietojot Microsoft Excel funkciju DATA TABLES, kas ir iestrādāta Finanšu modeļa darblapā 'Jutīguma analīzē'. Minētajā darblapā var tikt pievienoti rādītāji, definēts to svārstību diapazons un attiecīgi aprēķinātas IAV un Partnerības līguma cenas svārstības, atsaucoties uz mainīgajiem pieņēmumu lapā, izmantojot DATA TABLES funkciju. Neatkarīgi no izvēlētajām metodēm, izmantojamie aprēķinu principi ir vienādi. IAV un Partnerības līguma cenas koridora noteikšanai izmanto minimālo un maksimālo vērtību, kas izriet no pamatpieņēmumu zemākās un augstākās robežas.

Scenāriju analīze

Jutīguma analīzi var papildināt ar scenāriju analīzi, ja publiskais partneris paredz konkrētus scenārijus, kuros var objektīvi pamatot pamatpieņēmumu savstarpējo saistību. Piemēram, Koncesijā būtiskākie ir pieņēmumi par sagaidāmo pakalpojumu pieprasījuma līmeni (piemēram, lietotāju skaits, lietošanas biežums, pakalpojuma cenas). Veicot jutīguma analīzi var pārbaudīt vairākus pieprasījuma scenārijus, piemēram:

- *bāzes scenārijs*, kurā izmantots visticamāk sagaidāmais pakalpojuma pieprasījuma līmenis;
- *lejupvērstis scenārijs*, kurā pieprasījuma līmenis ir zemāks par bāzes scenāriju; un
- *augšupvērstis scenārijs*, kurā pieprasījuma līmenis ir augstāks par bāzes scenāriju.

Savukārt PPP projektā ar pieejamības maksājumu būtiskākie ir pieņēmumi par privātā partnera izmaksu līmeni (ko veido, piemēram, kapitālieguldījumi, uzturēšanas izmaksas, finansēšanas izmaksas). Veicot jutīguma analīzi var pārbaudīt vairākus izmaksu scenārijus, piemēram:

- *bāzes scenārijs*, kurā izmantoti visticamāk sagaidāmie izmaksu līmeņi;
- *lejupvērstis scenārijs*, kurā izmaksu līmeņi ir augstāki par bāzes scenāriju; un
- *augšupvērstis scenārijs*, kurā izmaksu līmeņi ir zemāki par bāzes scenāriju.

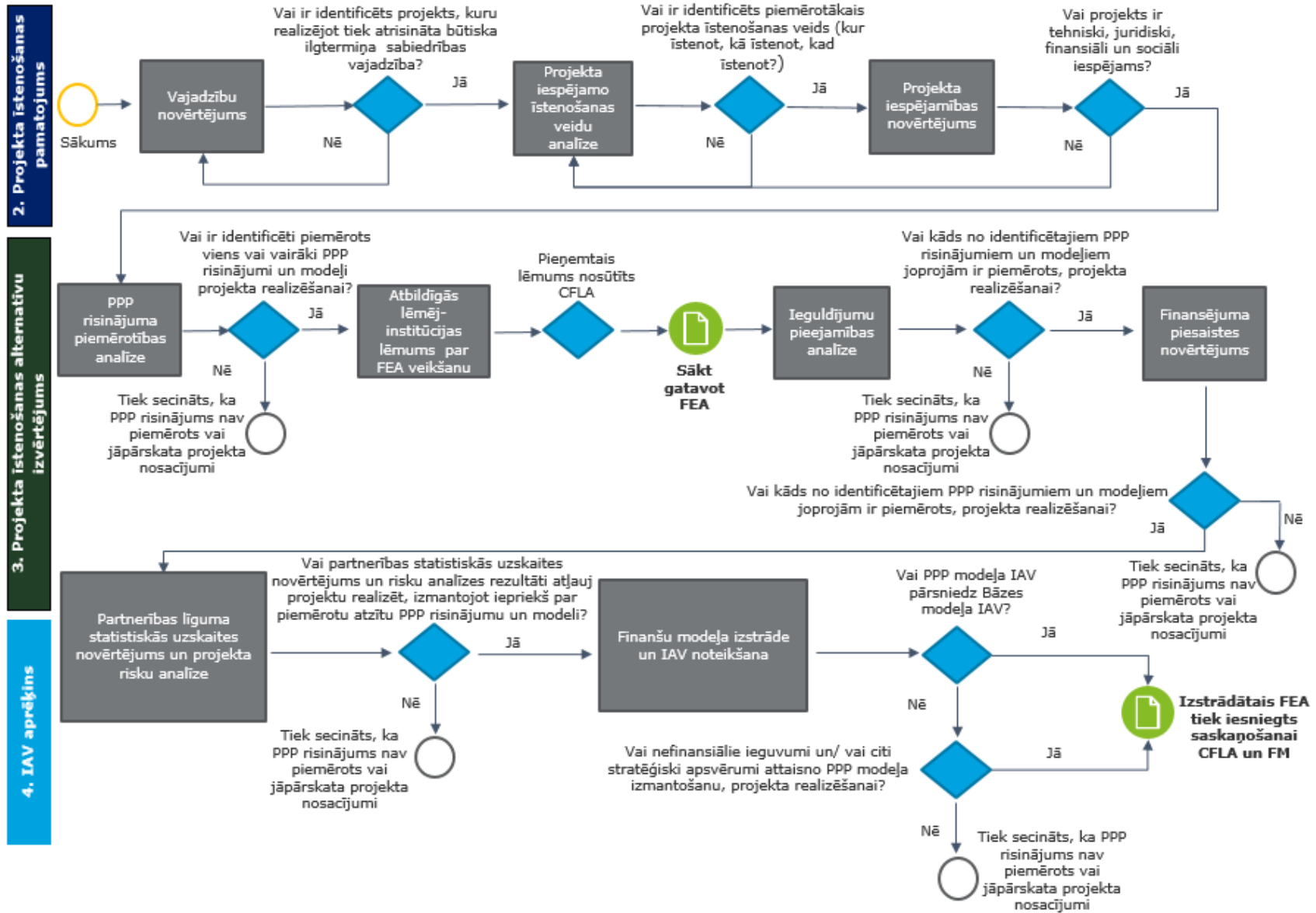
Kamēr jutīguma analīze novērtē atsevišķu būtisko pieņēmumu izmaiņu ietekmi, scenāriju analīzē tiek novērtēta vairāku pieņēmumu (parasti saistītu) kopējā ietekme. Jutīguma analīze parasti ir vērsta uz tiem pieņēmumiem, kuri varētu radīt vislielāko ietekmi uz projekta naudas plūsmu, piemēram, kapitālieguldījumi, izmaksas, procentu likmes un makroekonomiskie indeksi. Analizētos scenārijus var noformēt kā atsevišķus finanšu modeļus, izmantojot Finanšu modeli.

Scenāriju analīzes izstrādi apsver, ņemot vērā PPP projekta specifiku un ārējos faktorus. Pamatojums scenāriju analīzes izstrādei varētu būt, piemēram, ja publiskais partneris, veicot FEA izstrādi, uzskata, ka:

- projekta pieņēmumi ir savstarpēji saistīti vai
- notiekot izmaiņām vispārējā ekonomiskajā situācijā, ir augsta noteiktu pieņēmumu kombinācijas iestāšanās varbūtība.

Gan jutīguma, gan scenāriju analīze ir noderīga publiskajam partnerim, radot lielāku izpratni par riskiem un iespējamiem izaicinājumiem PPP projekta ietvaros.

Pielikums A. Shematiskais FEA izstrādes attēlojums



Pielikums B. Izmantoto informācijas avotu saraksts

(aktuālās redakcijas uz 18.03.2019.)

N.p.k.	Dokumenta nosaukums	Vadlinijās izmantotais nosaukums	Pieņemšanas datums vai gads	Izdevējs	Atsauce uz nodaļām, kurā izmantots, vai nepieciešams izmantot
1.	Publiskās un privātās partnerības likums	PPP likums	18.06.2009	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
2.	Valsts pārvaldes iekārtas likums	VPIL	06.06.2002	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
3.	Civillikums	CL	28.01.1937	Saeima	
4.	Komerclikums	KcL	13.04.2000	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
5.	Konkurences likums	KnL	14.10.2001	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
6.	Komercdarbības atbalsta kontroles likums	Atbalsta likums	19.06.2014	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
7.	Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums	Izšķērdēšanas novēršanas likums	19.07.1995	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
8.	Publiskās personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums	Pārvaldības likums	16.10.2014	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
9.	Publisko iepirkumu likums	PIL	15.12.2016	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
10.	Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums	SPSIL	02.02.2017	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa

N.p.k.	Dokumenta nosaukums	Vadlīnijās izmantotais nosaukums	Pieņemšanas datums vai gads	Izdevējs	Atsauce uz nodaļām, kurā izmantots, vai nepieciešams izmantot
11.	Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likums	ADJIL	13.10.2011	Saeima	2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa
12.	Noteikumi Nr. 107 "Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība"	-	28.02.2017.	Ministru kabinets	
13.	Noteikumi Nr. 353 "Prasības zāļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība"	-	20.06.2017.	Ministru kabinets	
14.	Noteikumi Nr. 105 "Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām"	-	28.02.2017.	Ministru kabinets	
15.	Noteikumi Nr. 937 "Noteikumi par līgumcenu robežām iepirkumiem aizsardzības un drošības jomā"	-	06.12.2011.	Ministru kabinets	
16.	Noteikumi Nr. 1152 "Kārtība finanšu un ekonomisko aprēķinu veikšanai, publiskās un privātās partnerības līguma veida noteikšanai un atzinuma par finanšu un ekonomiskajiem aprēķiniem sniegšanai"	MK 1152	06.10.2009.	Ministru kabinets	2.1 nodaļa , 2.2. nodaļa , 2.3. nodaļa , 3.2. nodaļa , 3.3. nodaļa , 4.2. nodaļa , 4.3. nodaļa
17.	Noteikumi Nr. 1216 "Noteikumi par uzraudzības institūcijas darbību un publiskā partnera vai tā pārstāvja līguma izpildes pārskata sniegšanu"	-	20.10.2009.	Ministru kabinets	
18.	Noteikumi Nr. 1184 "Publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrācijas un uzskaites kārtība"	-	13.10.2009.	Ministru kabinets	
19.	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1101/ 2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas	Regula (EK) Nr. 223/2009	11.03.2009.	Eiropas Komisija	

N.p.k.	Dokumenta nosaukums	Vadlīnijās izmantotais nosaukums	Pieņemšanas datums vai gads	Izdevējs	Atsauce uz nodaļām, kurā izmantots, vai nepieciešams izmantot
	Kopienų Statistikos birojams, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, Euratom, ar ko nodibina Eiropas Kopienų Statistikos programmu komiteju				
20.	Handbook on Public Private Partnership (PPP) in Built Heritage Revitalization Projects	-	2017	Interreg Central Europe	1.2. nodaļa
21.	A Guide to Preparing and Procuring a PPP project	PPP projektu sagatavošanas vadlīnijas	2018	Eiropas PPP Ekspertīzes Centrs (EPEC)	1.3. nodaļa , 2.1. nodaļa , 2.2. nodaļa , 2.3. nodaļa , 3.1. nodaļa , 3.2. nodaļa , 3.3. nodaļa , 3.4. nodaļa , 3.5. nodaļa
22.	Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects, Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020.	EIIA sagatavošanas vadlīnijas	2014	Eiropas Komisija	2.2. nodaļa , 2.3. nodaļa , 4.1. nodaļa , 4.2. nodaļa , 4.3. nodaļa
23.	A Guide to the Qualitative and Quantitative Assessment of Value for Money in PPPs	IAV novērtējuma sagatavošanas vadlīnijas	2018	Eiropas PPP Ekspertīzes Centrs	3.1. nodaļa , 3.2. nodaļa , 3.3. nodaļa , 3.5. nodaļa , 4.1. nodaļa , 4.2. nodaļa
24.	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā un tās A pielikums	Regula (ES) Nr. 549/2013 un EKS 2010	21.05.2013	Eiropas Komisija	3.4. nodaļa

N.p.k.	Dokumenta nosaukums	Vadlīnijās izmantotais nosaukums	Pieņemšanas datums vai gads	Izdevējs	Atsauce uz nodaļām, kurā izmantots, vai nepieciešams izmantot
25.	A Guide to the Statistical treatment of PPPs	PPP statistiskās uzskaites vadlīnijas	2016	Eurostat	3.4. nodaļa , 4.2. nodaļa
26.	Allocating Risks in Public-Private Partnership Contracts	Risku pārdale PPP līgumos	2016	Infrastructure Hub	3.5. nodaļa
27.	Competitive Neutrality. A Compendium of OECD Recommendations, Guidelines and best practices bearing on competitive neutrality	Konkurences neitralitātes vadlīnijas, rekomendācijas un labā prakse	2012	OECD	4.2. nodaļa

Pielikums C. Finanšu modeļa pieņēmumu lapa

	Mērvienība	Pārbaude	Paskaidrojums/ Avots	Atsauce	
1	Datumi				
Modeļa minimālo prasību nodrošināšanai tiek pieņemts, ka projekts sākas ar līguma parakstīšanas datumu. Ja projekta ietvaros nav p					
	PARTNERĪBAS LĪGUMA parakstīšanas datums	datums	01.10.2019	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.1. sadaļa
	PARTNERĪBAS LĪGUMA darbības periods	ceturkšņi	96	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. sadaļa
	Būvniecības periods, ceturkšņi	ceturkšņi	12	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. sadaļa
2	Makroekonomiskie pieņēmumi				
Indeksu izvēle jāpamato ar tirgus datiem					
	Patēriņa cenu indekss	%, gadā	2.00%	Prioritārais avots: Finanšu Ministrijas Makroekonomiskie pieņēmumi un prognozes	http://www.fm.gov.lv/lv/sadasas/ppp/ti
	Indekss 2	%, gadā	2.00%	Viens no avotiem: Centrālā Statistikas Pārvalde	https://www.csb.gov.lv/
	Indekss 3	%, gadā	3.00%	Viens no avotiem: Economist Intelligence Unit	https://www.eiu.com/
	Indekss 4	%, gadā	4.00%	Viens no avotiem: S&P Capital IQ	https://www.capitaliq.com/
	Indekss 5	%, gadā	5.00%	Viens no avotiem: Bloomberg	https://www.bloomberg.com/
3	Diskontēšanas pieņēmumi				
	Reālā DISKONTA LIKME	%, gadā	4.00%	Avots: Finanšu Ministrijas Makroekonomiskie pieņēmumi un prognozes	http://www.fm.gov.lv/lv/sadasas/ppp/ti
4	Nodokļu pieņēmumi				
Jānorāda aktuālās likme saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem					
	Pievienotās vērtības nodokļa likme	%	21.00%	Avots: Pievienotās vērtības nodokļa likums	https://likumi.lv/doc.php?id=253451
	Uzņēmuma ienākuma nodokļa likme	%	20.00%	Avots: Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums	https://likumi.lv/doc.php?id=292700
5	Finansēšanas struktūra				
Visi finansēšanas struktūras pamatpieņēmumi jāpamato ar tirgus datiem					
Privātā partnera pamatkapitāls					
	Privātā partnera pamatkapitāla īpatsvars kopējās investīcijās	%	10.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. sadaļa
	Privātā partnera minimāla reāla kapitāla atdeves likme pēc nodokļiem	%, gadā	12.00%	Viens no avotiem: 'Damodaran Online'	http://people.stern.nyu.edu/adamoda/
Publiskā partnera pamatkapitāls					
Jāaizpilda tikai institucionālās partnerības gadījumā					
	Publiskā partnera pamatkapitāla īpatsvars kopējās investīcijās	%		Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. sadaļa
SUBORDINĒTAIS KAPITĀLS					
	SUBORDINĒTĀ KAPITĀLA īpatsvars kopējās investīcijās	%	5.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
	SUBORDINĒTĀ KAPITĀLA termiņš	ceturkšņi	23	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
	LABVĒLĪBAS PERIODS pamatsummai	ceturkšņi	13	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
	LABVĒLĪBAS PERIODS procentmaksājumiem	ceturkšņi	13	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
	Procentu likme būvniecības periodā	%, gadā	4.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
	Procentu likme uzturēšanas periodā	%, gadā	7.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Eiropas fondu finansējums					
	Eiropas fondu finansējuma īpatsvars kopējās investīcijās	%	5.00%	Jāpamato ES/ nacionālo/ reģionālo fondu finansējuma pieejamība projekta uzsākšanas laikā	

PRIORITĀRAIS AIZŅEMTAIS KAPITĀLS

Lai nodrošinātu modeļa minimālo prasību izpildi, tiek pieņemts, ka visi aizdevēji izniedz finansējumu proporcionāli un labvēlības periodā. Papildus aizdevējus var pievienot manuāli darblapā "Finansēšana", atbilstoši pievienojot aprēķinus kopsummu sadaļā.

PRIORITĀRĀ AIZŅEMTĀ KAPITĀLA īpatsvars kopējās investīcijās 90%

Aizdevēju īpatsvars kopējā prioritārajā aizņemtajā kapitālā

Banka	%	TRUE			
Banka1			50.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Banka2			30.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Banka3			20.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas

Procentu likmju mijmaiņas darījumu (swap) uzcelojums % gadā 0.00% Avots: Komerčbanku mājaslapas un/ vai piedāvājumi

Banka1

Terminš	ceturkšņi	OK	90	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
LABVĒLĪBAS PERIODS pamatsummai	ceturkšņi	OK	12	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
LABVĒLĪBAS PERIODS procentmaksājumiem	ceturkšņi	OK	12	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Saistību dzēšanas periods pirms projekta beigām	ceturkšņi	OK	2	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Mainīgā procentu likme būvniecības periodā	% gadā		2.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Kredītriska uzcelojums uzturēšanas periodā	% gadā		0.80%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Bankas administratīvais uzcelojums	% gadā		0.25%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Bankas peļņas uzcelojums	% gadā		0.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Kredīta izsniegšanas maksa	%		0.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
SAISTĪBU MAKSA	%		0.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
SAISTĪBU MAKSĀJUMU SUMMAS rezerve no nākamo 12 mēnešu SAISTĪBU MAKSĀJUMU SUMMĀM			50.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Procentu likme par rezervēm			1.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Minimālā PARĀDA APKALPOŠANAS SEGUMA ATTIECĪBA (DSCR)			1.2	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas

Banka2

Terminš	ceturkšņi	OK	93	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
LABVĒLĪBAS PERIODS pamatsummai	ceturkšņi	OK	12	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
LABVĒLĪBAS PERIODS procentmaksājumiem	ceturkšņi	OK	12	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Saistību dzēšanas periods pirms projekta beigām	ceturkšņi	OK	1	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Kredītriska uzcelojums būvniecības periodā	% gadā		3.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Kredītriska uzcelojums uzturēšanas periodā	% gadā		8.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Bankas administratīvais uzcelojums	% gadā		0.25%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Bankas peļņas uzcelojums	% gadā		0.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Kredīta izsniegšanas maksa	%		0.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
SAISTĪBU MAKSA	%		0.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
SAISTĪBU MAKSĀJUMU SUMMAS rezerve no nākamo 12 mēnešu SAISTĪBU MAKSĀJUMU SUMMĀM			50.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Procentu likme par rezervēm			0.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Minimālā PARĀDA APKALPOŠANAS SEGUMA ATTIECĪBA (DSCR)			1.2	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas

Periodiskās uzturēšanas izmaksas

Indekss periodiskajām uzturēšanas izmaksām		Indekss 4	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr1	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr2	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr3	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr4	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr5	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr6	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr7	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr8	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr9	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Periodiskās uzturēšanas izmaksas Nr10	k €	500	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas

Periodiskās uzturēšanas izmaksas, kopā k € ceturksnī **5,000**

Periodisko uzturēšanas izmaksu uzsākšanas ceturksnis		28	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Periodisko uzturēšanas izmaksu garums	ceturksņi	4	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
Periodisko uzturēšanas izmaksu periodiskums	ceturksņi	28	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas
PERIODISKO UZTURĒŠANAS IZMAKSU REZERVES KONTA (MMRA) papildināšanas ceturksnis pirms izmaksu veikšanas ceturksņa		8	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.3. un 4.2. sadaļas

Apdrošināšanas izmaksas

Civiltiesiskās apdrošināšanas prēmija	%	0.25%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
BŪVUZŅĒMĒJA VISU RISKU (CAR) apdrošināšanas prēmija	%	0.25%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Kapitālieguldījumu daļa, kurai nepieciešama IZPILDES GARANTĪJA	%	5.00%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
IZPILDES GARANTĪJAS maksa	%	1.50%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Visu risku apdrošināšanas prēmija uzturēšanas periodā	%	0.05%	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas

Privātā partnera administratīvās izmaksas

Jānorāda izmaksas saistībā ar datību iepirkumā un līguma apkalpošanu

Indekss administratīvajām izmaksām		Indekss 3	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr1	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr2	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr3	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr4	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr5	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr6	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr7	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr8	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr9	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr10	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas

Privātā partnera administratīvās izmaksas, kopā k € ceturksnī **200**

Publiskā partnera administratīvās izmaksas

Indekss administratīvajām izmaksām		Indekss 4	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr1	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr2	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr3	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr4	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr5	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr6	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr7	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr8	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr9	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr10	k € ceturksnī	30	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas

Publiskā partnera administratīvās izmaksas, kopā k € ceturksnī **300**

8 Ieņēmumu struktūra

Pieejamības maksājums		jā	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Lietotāju iemaksas		nē	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Lietotāju iemaksas		Jānorāda 0, ja ieņēmumi no lietotāju iemaksām nav paredzēti		
Lietotāju skaits	k ceturksnī	5,000	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Maksa par lietošanu	€	1	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Indekss lietošanas maksām		Indekss 2	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas
Indekss lietotāju skaita pieaugumam		Indekss 5	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 3.2. un 4.2. sadaļas

9 Bāzes modeļa korekcijas

Būvniecības perioda pagarināšana		4	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Kapitālieguldījumu pieaugums	k €	100,000	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Regulāro uzturēšanas izmaksu pieaugums	k € ceturksnī	2,000	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Periodisko uzturēšanas izmaksu pieaugums	k € ceturksnī	30,000	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Privātā partnera administratīvo izmaksu samazinājums	k € ceturksnī	10	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Parējās korekcijas	Norādāmas manuāli darblapā "Izmaksas" attiecīgajā ceturksnī		Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Indekss administratīvajām izmaksām		Patēriņa cenu indekss	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr1	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr2	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr3	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr4	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr5	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas
Administratīvās izmaksas Nr6	k € ceturksnī	20	Avots: Projekta ieviešēja aplēses, kas pamatotas ar tirgus datiem	FEA vadlīniju 4.1. un 4.2. sadaļas

Pielikums D. Finanšu modeļa kopsavilkuma lapa

PPP modeļa finansēšanas plāns		
Privātā partnera pamatkapitāls	10%	25,336
Publiskā partnera pamatkapitāls	0%	-
Subordinētais kapitāls	5%	12,668
Eiropas fondu finansējums	5%	12,668
Banka1	40%	101,345
Banka2	24%	60,807
Banka3	16%	40,538
	100%	253,363

PPP modeļa finanšu rādītāji	
Vidējā parāda apkalpošanas seguma attiecība (DSCR)	1.20
Vidējā aizdevumu termiņa seguma attiecība (LLCR)	1.20
Vidējā projekta termiņa seguma attiecība (PLCR)	1.20
Privātā partnera nominālā pamatkapitāla IRR pēc nodokļiem	22.61%
Privātā partnera nominālā pašu kapitāla svērtā IRR pēc nodokļiem	19.49%
Reālā diskonta likme	4.00%
Nominālā diskonta likme	4.00%

Publiskā partnera naudas plūsmas PPP modelī	
Nominālās naudas plūsmas	
Kapitālieguldījumi/ kopsabiedrībā ieguldāmie publiskā partnera resursi	-
Lietotāju iemaksas	-
Privātā partnera regulārās uzturēšanas izmaksas	(105,603)
Privātā partnera periodiskās uzturēšanas izmaksas	-
Privātā partnera administratīvās izmaksas uzturēšanas fāzē	(110,807)
Apdrošināšanas izmaksas	(12,296)
Privātā partnera riska izmaksas uzturēšanas fāzē	-
Nominālās privātā partnera riska izmaksas būvniecības fāzē	-
Finansēšanas izdevumi	(558,623)
Privātā partnera dividendes	(240,602)
Publiskā partnera dividendes	-
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	(48,120)
Reālās publiskā partnera administratīvās izmaksas, kopā	(28,800)
	(1,104,852)
Diskontētās naudas plūsmas	(675,153)

Publiskā partnera naudas plūsmas bāzes modelī	
Nominālās naudas plūsmas	
Kapitālieguldījumi	(312,966)
Lietotāju iemaksas	-
Regulārās uzturēšanas izmaksas, kopā	(339,071)
Periodiskās uzturēšanas izmaksas, kopā	(511,527)
Administratīvās izmaksas, kopā	(35,851)
Apdrošināšanas izmaksas, kopā	(1,565)
Riska izmaksas būvniecības fāzē	(473)
Riska izmaksas uzturēšanas fāzē	(10,448)
Pievienotās vērtības nodoklis	(244,348)
Parējās korekcijas	-
	(1,456,250)
Diskontētās naudas plūsmas	(939,599)

Partnerības līguma cena	
Nominālās vērtības	
Partnerības līguma cena	969,956
Iztīnātais pieejamības maksājums	11,547
Partnerības līguma cenas minimālā vērtība	890,116
Partnerības līguma cenas maksimālā vērtība	1,048,632

Ieguldījumam atbilstošā vērtība	
Diskontētās vērtības	
IAV	264,445
Minimālā IAV	(367,478)
Maksimālā IAV	(303,572)

Pielikums E. Finanšu modeļa jutīguma analīzes lapa

Juīguma analīze

IAV juīguma analīze

Kapitālieguldījumu izmaiņas, %					
-	(10.0%)	(5.0%)	-	5.0%	10.0%
264,445	(303,572)	(319,549)	(335,525)	(351,502)	(367,478)

Procentu likmju mijmaiņas darījumu (swap) uzcenojums					
1.25%	0.75%	1.00%	1.25%	1.50%	1.75%
264,445	(326,047)	(330,754)	(335,525)	(340,360)	(345,259)

PARTNERĪBAS LĪGUMA cenas juīguma analīze

Kapitālieguldījumu izmaiņas, %					
-	(10.0%)	(5.0%)	-	5.0%	10.0%
-	890,116	929,745	969,374	1,009,003	1,048,632

Procentu likmju mijmaiņas darījumu (swap) uzcenojums					
-	0.75%	1.00%	1.25%	1.50%	1.75%
-	954,097	961,684	969,374	977,167	985,063